

Vrstice

iz Švice, Kneževine Lihtenštajn
in s Predarlskega

Vrstice

iz Švice, Kneževine Lihtenštajn
in s Predarlskega

Časopis udeležencev dopolnilnega pouka slovenščine

*Vrstice iz Švice, Kneževine Lihtenštajn in s
Predarlskega, letnik 6, leto 2022*

*Uredniški odbor: Anja Dobrovc, Jasmina Lepoša,
Rajko Tekalec*

*Prispevki: Anja Dobrovc, Jasmina Lepoša, Rajko
Tekalec*

Lektorirala: Jasmina Lepoša

Oblikovanje, postavitve in tisk: Jure Osterman

Avtor ovitka: Tia Janc

*Izdajatelj: Združenje staršev otrok dopolnilnega
pouka slovenščine Martin Krpan*

Naslov: Bern (BE), Švica

*Izdajo časopisa je omogočil Urad vlade Republike
Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu
ter Združenje staršev otrok dopolnilnega pouka
slovenščine Martin Krpan*

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

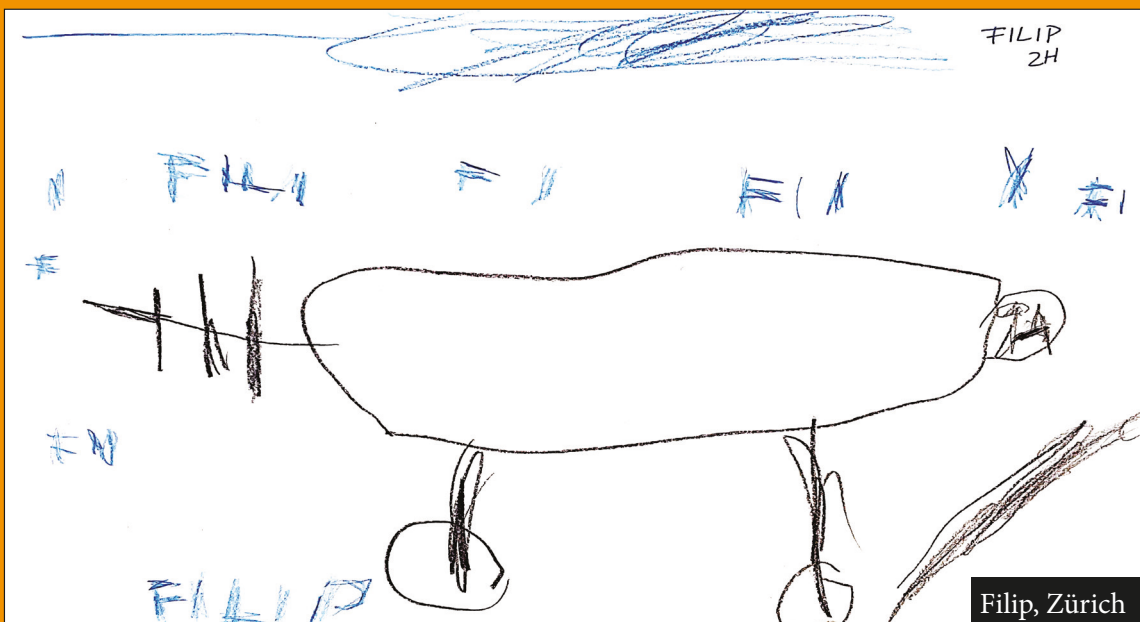

Združenje staršev otrok dopolnilnega pouka slovenščine v Švici,
Kneževini Lihtenštajn in na Predarlskem

Martin Krpan

info.martinkrpan@gmail.com

*Časopis je dostopen v arhivu NUK Ljubljana ali v
Univerzitetni knjižnici Maribor
COBIS ŠTEVILKA revije: ID=302682112*

Preteklo leto pandemija, letos pogumno naprej!

Šolsko leto 2021/22 je za nami, večina šolarjev je v Švici že sredi avgusta vstopilo v novo šolsko leto in čas je za pregled, kaj vse se je zgodilo v prejšnjem šolskem letu, kaj smo delali, kaj spoznali in se naučili, koliko se družili in kako se zabavali.

Preteklo šolsko leto je še zaznamovala pandemija kovida 19, omejitve druženja, obvezno nošenje obraznih mask, spoštovanje varnostne razdalje. Pa vendar to ni bila ovira za živahno in pestro prijateljevanje otrok, staršev, starih staršev in prijateljev ob zbiranju na dogodkih, ki so jih organizirali Združenje staršev Martin Krpan ter učiteljici in učitelj dopolnilnega pouka slovenščine v Švici in Kneževini Lihtenštajn.

Prvo druženje v šolskem letu je potekalo v začetku septembra ob züriškem jezeru, kjer smo počastili evropski dan jezikov. Dogodek, ki je namenjen spodbudi obiskovanja dopolnilnega pouka slovenščine, pa tudi k spoznavanju slovenske kulture in ljudi, je bil tokrat tudi priložnost za spoznavanje raznolikosti slovenske kuhinje. Ob številnem obisku, so tako otroci kot starši, spoznali razne slovenske jedi, otroci pa so skupaj zapeli in se naučili nove slovenske pesmice.

V jesenskem času so učenci v okviru dopolnilnega pouka spoznavali pomen zajtrkovanja in se na slovenskem zajtrku ob kruhu, medu, maslu in jabolkah pogovarjali o pomembnosti pridelovanja zdrave prehrane, o trajnostnem razvoju in skrbi za naravo. Učitelji so se v sodelovanju z Veleposlaništvom RS v Bernu tudi v tem šolskem letu pridružili pobudi Čebelarske zveze Slovenije ter ostalim pridelovalcem slovenske prehrane, ki že od leta 2011 organizirajo slovenske zajtrke po slovenskih vrtcih in šolah.

Jesen je bila še posebno živahna, saj se je na poti ob svojem evropskem oktobrskem gostovanju v Bernu ustavilo tudi ljubljansko Gledališče Zapik s predstavo Princeška na zrnju graha in druge kamišibijske zgodbe, ki so jo predstavili v dvorani Veleposlaništva RS v Bernu.

Praznični december vsako leto naznani veselo rajanje na tradicionalnem Miklavževanju. Čeprav z nemalo zapleti ob vnovičnem povečani epidemiji kovida, je gledališka skupina KUK Potovke iz Mozirja, uspela pripotovati iz Slovenije in popeljala najmlajše v pravljčni svet, ki je pripeljal na obisk tudi slovenskega Miklavža z darovi.

Ko zimska temačnost začne jemati slovo, nam toplejši in daljši dnevi naznanjajo

pomlad. V slovenskem ljudskem izročilu prihod pomladi naznanjajo razni prazniki in z njimi povezane šege, eden izmed njih je Gregorjevo, za katerega so nekoč po Sloveniji rekli, da sv. Gregor luč v vodo vrže. V Švici so otroci na gregorjevo izdelali gregorčke, majhna improvizirana plovilca, ki so nato zaplula v bernski Aari. Slovenski otroci so bili to leto dejavni tudi v programu ob letošnjem svetovnem praznovanju dneva čebel, ki ga od leta 2017, na pobudo slovenskih čebelarjev, praznujemo po celem svetu. Ob skupnem praznovanju sta slovensko veleposlaništvo iz Berna in društvo Espace Abeilles iz Cerniera v Neuchâtelu organizirala dogodek v kraju Cernier. Slovenski otroci so dogodek popestrili s svojim programom, ob tem pa se udeležili delavnic, ki jih je pripravilo švicarsko čebelarско društvo.

Tradicionalna prireditev 'Slovenski otroci vabijo' je bila letos še posebno zabavna, saj so, po dveh letih 'spletnega' druženja, učiteljici in učitelj slovenščine ter 'Združenje staršev otrok dopolnilnega pouka slovenščina Martin Krpan' organizirali 'Olimpijske igre DPS v Švici 2022' v mestu Zürich. Skoraj štirideset otrok, ki živijo v sedmih različnih švicarskih kantonih, je sodelovalo v pravem olimpijskem mimohodu, prisluhnilo slovenski himni, prižgalo olimpijski ogenj in izreklo olimpijsko zaprisego. Igre je svečano otvoril veleposlanik RS v Švici mag. Iztok Grmek. Mlade olimpijke in olimpijci so sodelovali v petih skupinah, vodila jih je nekdanja profesionalna športnica, danes pa mamica Lea, pet staršev se je prelevilo v sodnike, kot se za športne prireditve spodobi, smo imeli čast imeti tudi komentatorja

- oče Miran je to opravil vrhunsko, učiteljski zbor pa je ob navijanju staršev skupine vodil in spodbujal. Ob pestrih olimpijskih disciplinah je popoldne neverjetno hitro minilo in se zaključilo s slavnostno podelitvijo medalj, najboljše tri skupine pa so prejele še posebna priznanja. Naslednje olimpijske igre slovenskih otrok, ki žive v Švici, Kneževini Lihtenštajn in na Predarlškem pa olimpijski komite načrtuje že čez štiri letne čase. Ob tradicionalnih prireditvah pa so tudi v tem šolskem letu potekali še razni projekti, ki jih je učiteljski zbor organiziral znotraj izvajanja rednega pouka dopolnilnega pouka slovenskega jezika: potekale so plesno-glasbene delavnice slovenskega ljudskega izročila "Miška kaško kuhala", nekatere oddelke po Švici je obiskala pravljíčarka Tilka Jamnik, nekatere tudi ljubljansko Društvo Slon, ki je v sklopu njihovega vzgojno-izobraževalnega programa animiranega filma Slon izvedlo nekaj delavnic animiranega filma. Bilo je pestro leto, in prav tako, ali še bolj poučno, zabavno in pisano dogajanje se obeta tudi v naslednjem šolskem letu, tudi zato, ker v Švici in Kneževini Lihtenštajn živi vse več mladih družin, ki vključujejo svoje otroke v šolo dopolnilnega pouka slovenščine in prijateljujejo na zabavnih slovenskih prireditvah. In vse, ki se še odločate v kateri krožek, dejavnost, društvo vključiti svoje otroke, pristrčno vabim k vpisu v dopolnilno šolo slovenskega jezika pa tudi k sodelovanju pri organizaciji in izvedbi prireditev, ker kot radi zapišemo: pridite, zabavno bo.

*Maša Marty,
predsednica Združenja staršev otrok
dopolnilnega pouka slovenščine Martin Krpan*

Nov oddelek v Ženevi

V šolskem letu 2021/22 nas je usoda povezala z učiteljem Rajkom, ki je poučeval na poletni šoli nekatere učence iz Ženeve. Beseda na spletu je dala besedo in odprli smo nov oddelek v Ženevi. En oddelek, v treh različnih terminih, na to smo starši zelo ponosni. Pouk je potekal preko spletnega orodja ZOOM, srečali pa smo se tudi v živo. Pouk na daljavo je bil, vsaj za našo Lolo, utrujajoč, saj je bila po vseh dnevnih aktivnostih zvečer že krepko utrujena. Kljub vsemu pa so se starši vsakega pouka veselili. Na začetku učne ure so otroci igrali različne spletne jezikovne igre, reševali vidne in slušne uganke, opisovali slike, popravljali napake. Za vedno mi bo ostalo to šolsko leto v spominu, saj je bil ob četrtkih zvečer ekran učitelja poln ne samo majhnih, ampak tudi velikih glav, ko smo z radovednostjo kukali v ekran tudi starši, kaj je učitelj pripravil. Ni bilo vedno lahko, smo pa verjetno prav vsi starši ponosno opazovali, kako so učenke in učenci vedno bolj vešči prepisovanja z ekrana, vedno dlje zbrano sledijo pouku, kar je bila za nas nuja, zanje pa svojevrstna življenjska izkušnja. Poudarila bi, da ni bilo vedno lahko, bilo pa je zanimivo. Najlepši del je bil vedno ob koncu šolske ure, ko so učenci poslušali pravljice, zgodbe, basni, včasih pa je učitelj tudi zapel. V Ženevi smo se v živo srečali trikrat. Prvič decembra na skupnem bralnem dogodku z mag. Tilko Jamnik. Za prostore smo hvaležni ge. Aniti Pipan, veleposlanici na Stalnem predstavništvu pri Združenih narodih in ostalih mednarodnih organizacija, za kar se ji že enkrat na tem mestu v imenu vseh zahvaljujem. Naslednjič še ob gregorjevem.

V Ženevi smo se starši ob pomoči učitelja organizirali in v sodelovanju z učiteljem pridobili nekaj sredstev Urada vlade za Slovence v

zamejstvu in po svetu. S sredstvi bomo realizirali kar nekaj projektov, v sodelovanju z Združenjem Martin Krpan in njihovimi gosti (glej Vrstice, poglavje Prireditve Združenja staršev Martin Krpan). V juliju smo se starši, učenke in učenci srečali na zaključnem srečanju v Ženevi. Skupaj z učiteljem nas je obiskala ga. Maše Marty, ambasadorka slovenskega ljudskega izročila in izvedla delavnico.

Kot lahko vidite, pouk prinaša v naše družinsko življenje več kot le pouk ob knjigah, ampak je to srečanje z gosti, z raznolikimi govorci, ki v naše kraje prinašajo ne samo slovensko besedo, ampak slovenski veter, slovenske pesmi in kulturo. Pomen šole za učenke, učence je večji kot le enourno srečanje z učiteljem. Po informacijah Ministrstva za izobraževanje, si vsi skupaj prizadevamo, da kmalu v našem kraju pridobimo svojega stalnega učitelja za pouk v živo, za kar se že vnaprej zahvaljujemo g. Romanu M. Grudnu iz Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport ter trdno upamo, da gradimo prihodnost naprej. Ob zaključku vabim vse starše, da razširimo glas o oddelku v Ženevi, saj Slovenci radi rečemo: Več nas je, bolje je!

*Božena Walker,
mama učenk Lole in Adelie, Ženeva*

Izgubila sem se

Včeraj sem se na poti domov izgubila. Moja mami me ni mogla peljati v šolo. To pomeni, da sem mogla sama iti domov. Ko mi je mama rekla, da me lahko pelje, sem bila tako vesela.

Naslednji dan mi je bilo v šoli v redu. Potem pa mi je moja učiteljica povedala, da je moja mami poklicala v šolo in rekla, da ne more priti po mene. Zelo me je bilo strah na vlaku, ker sem se ustavila na narobni postaji. Kaj pa naj zdaj naredim? Počakala sem drug vlak. Sploh ne vem, kateri je bil.

Poklicala sem svojo mami in šla domov z njo. Mamici sem rekla, da ne bom šla nikoli več sama domov.

Ashanti Stella, Ženeva

Prvi šolski dan

Prvi šolski dan sem imel v Belgiji, ker je bil moj oče tukaj na misiji. V Belgiji sem se vpisal na mednarodno šolo Shapei. Prvi šolski dan smo se z družino odpeljali v šolo z avtom. Tam nas je že čakala učiteljica. Odpeljala nas je v razred kjer smo se predstavili. Razdelila nam je učbenike in zvezke. Ko nam jih je razdelila, smo imeli do odmora matematiko. Po odmoru smo imeli francoščino, kjer me je pustila risati. Po koncu pouka bi moral domov, a me niso izpustili in sem moral počakati starše, da so me prišli iskati. Nikoli ne bom pozabil tega dne.

David, Ženeva

Prvi šolski dan

Konec poletja sem šel v novo šolo. Bil sem prestrašen. Ko sem vstopil v šolo, sem upal, da bom imel dober dan. V šoli smo se igrali, brali in dremali. Domov sem prišel vesel.

Anže, Ženeva

Moj stol v jedilnici

Danes vam bom predstavil jedilni stol. Ta predmet vam bom predstavil, ker ga vsak pozna, a ima vsak tudi drugačnega. Stol je vrsta pohištva. Sestavljen je iz sedala, naslonjala in ima štiri noge. Naš jedilni stol je izdelan iz kovine in lesa. Moj stol uporabljam, kadar sedim za mizo in jem. Sicer pa poznamo različne vrste stolov: pisarniškega, šolskega, tabure in številne druge. Ali veste, da moj stol škripa?

Anže, Ženeva

Tista češnja

Med vikendom doma nisem imela kaj za početi. Najprej sem se igrala z mojim psom Reksom. Nato sem šla gledat, kaj dela mama. Mamica mi je rekla, da naj grem nabirati češnje. Iskat sem šla lestev. Sem lestev fino postavila in splezala na drevo. Če si tako visoko, lahko vidiš Reksija, kako se igra in atija, ki čisti vrt. Začela sem nabirati češnje in jih dala v košarico. Malo potem sem že imela eno košarico napolnjeno. Potem sem vzela še drugo. Videla sem, kako se je Reksi igral z žogo in zadel lestev. Skočil je na prvo stopnico. V tem trenutku sem videla svojo življenjsko parado. Lestev se je migala in nisem imela več ravnotežja. Kričala sem in sem padla. Ko sem odprla oči, sem bila v bolnici. Bilo je vse v redu, le hrbet sem si poškodovala. Danes je prišla cela moja družina na piknik in na mizo so najboljše češnje. Tista češnja pa še vedno raste na našem vrtu in vsako leto komaj čakam, da se najem njenih slastnih plodov. Ampak češnje na zgornjih vejah raje prepustim pticem.

Ashanti, Ženeva

DAN JEZIKOV 2021- KULINARIČNO POPOTOVANJE PO SLOVENIJI

Slovenščina je naša materinščina, s katero se sporazumevamo, kjerkoli je le to mogoče. Na dan jezikov pa pomen našega jezika še bolj ozavesetimo in ga na različne načine predstavimo ter doživimo.

Dopolnilni pouk slovenščine, skupaj z Združenjem Martin Krpan, vsako leto povabi na otroško druženje ob dnevu jezikov. V tem šolskem letu smo dogodek organizirali 5. septembra 2021, ob Zueriškem jezeru. Vsebinsko dogodka je zaznamovalo popotovanje po slovenskih pokrajinah. Potovali smo od Prekmurja,

preko Notranjske, vse do Primorske in spoznavali najprepoznavnejše kulinarčne dobrote posamezne pokrajine. Posvetili smo se tudi narečjem in prebivalcem. Nastali so zemljevidi slovenskih pokrajin, naučili pa smo se tudi pesmico o peki kruha. Manjkalo ni zabavnih rajalnih iger. Starši in Združenje MK pa je poskrbelo za jedajočo in pijačo.

Anja Dobrovč

Vabljeni na tradicionalni piknik "Dan jezikov"

Združenje Martin Krpan vas vabi na tradicionalni družinski piknik, ki bo v **NEDELJO, 5. septembra, ob 11:00 uri**, pri GZ Wollishofen - Zürcher Gemeinschaftszentrum, Bachstrasse 7, 8038 Zürich (tam kot lani).

Učitelji slovenščine bodo pripravili zanimive jezikovne igre, (Združenje staršev) Martin Krpan pa bo poskrbel za hrano in piknik prostor. S sabo prinesite pijačo, podlogo za sedenje ter športne rekvizite :)

Prisrčno vabljeni!

Prosimo, da svojo udeležbo prijavite učiteljem slovenščine ali na naslov: info.martinkrpan@gmail.com.

Kulturni most živi že skoraj tri desetletja

Pogovarjali smo se z Janezom Čukom, predsednikov društva Kulturni most Slovenija Švica. Predstavil je delovanje društva in nam zaupal kaj je njegova najljubša barva, kaj počne v prostem času in zakaj mu je slovenščina pomembna.

Vsi te poznamo in vemo, da si zelo aktiven Slovenec v slovenski skupnosti v Švici.

Kako bi se nam predstavil?

Sem samo eden od mnogih, ki svojo zgodbo živi tudi v Švici.

Življenje me je poneslo že marsikam, od študijskih dni v Mariboru in na Danskem, pa službene selitve v Srbijo in ko si rečeš, da je čas, da se malo ustališ doma – glej ga zlomka, se zgodi Švica. Dlje ko sem zdoma, bolj se zavedam svojih korenin. Bolj cenim svojo lepo domovino in zato lažje namenjam svoj čas povezovanju in ohranjanju stikov z njo. To zavest poskušam predajati tudi svojim otrokoma, svojim najbližjim in tudi tistim, ki se jim Slovenija preko osebnih stikov ali preko Kulturnega mostu prikaže na zemljevidu njihovega zanimanja.

Si predsednik društva Kulturni most Slovenija - Švica. Kaj je vaša glavna dejavnost?

Kulturni most živi že skoraj tri desetletja. Pred leti se je z našim prihodom v Švico tudi nekoliko pomladil. Zelo radi se ukvarjamo z izmenjavami med Švico in Slovenijo. Še posebej na kulturnem področju, pa tudi z mladinskimi projekti (teh je bilo v preteklosti več), počasi pa z novo generacijo otrok prihaja na vrsto tudi to. Radi sodelujemo tudi z lokalno skupnostjo v Bernu in se povezujemo z dopolnilnim poukom

slovenščine ter veleposlanišvom, saj smo nastanjeni v Bernu.

Kje deluje vaše društvo in koliko let ste že aktivni?

Društvo je majhno, par posameznikov, ki z navdušenjem poskušamo doprinesiti kakšen delček Slovenije v Švico ali obratno. Pred desetletji je bilo to z organiziranjem Martinovanj skupaj z ostalimi slovenskimi društvi, pa različni izleti in mnogo izmenjav otrok osnovnošolcev. V zadnjem času pa kar nekaj odmevnih projektov. V Sloveniji smo gostili švicarski univerzitetni zbor in slovenski simfonični orkester v Švici. V pridobivanju članov nismo zelo močni, želimo pa vsem Slovencem v Švici ponuditi naše programe.

Društvo sodeluje tudi z dopolnilni poukom slovenščine v Švici. Pomaga nam pri nakupu učnih pripomočkov, organizira, da nas v razredu obiščejo slovenski kulturni ustarjalci ... Nazadnje pa ste nas presenetili še s sladoledom, ki nas je vse zelo razveselil. Zakaj vam je tovrstno povezovanje pomembno?

Ker sta tudi moja otroka vključena v dopolnilni pouk, je seveda sodelovanje samo po sebi umevno. Kulturni most gradi na medgeneracijskem povezovanju in otroci so z veseljem naša prva skrb. Občutek, ko

se otrok rad sreča s slovenskimi sovrstniki v tujini je neprecenljiv, majhna podpora, da jih kdaj obiše kakšna lutka, knjiga ali sladoled, pa tako le drobec mozaika, za katerega je vredno vložiti tudi nekaj truda. Zato naj bo tako tudi še naprej, vse dokler je v naši moči.
Zakaj pa je tebi osebno pomembno negovanje slovenščine in slovenske kulture?

Imel sem srečo, da mi slovenščina v šoli ni delala težav. Še več, imel sem jo rad in rad sem kdaj kaj napisal. Ko živim v tujini, je v tujem jeziku seveda vse nekoliko težje. Se izraziti, zapisati, najti boljše sopomenke, biti pri pripovedovanju bolj poetičen ... Takrat se zaveš, kako lepo je, ko se lahko izraziš točno tako, kot si želiš, ko lahko zapišeš vsak detajl. In slovenski jezik je zelo lep jezik. Zato je prav, da ga negujemo in ga čim bolj približamo tudi našim otrokom, ki živijo večjezično.

Kateri jezik bi govoril, če bi se zjutraj zbudil in ne bi več znal slovensko?

Ha, to pa je vprašanje za milijon! Verjetno kašno spakedrajščino. Malo srbščine s primesjo švicarske nemščine, z angleškimi modernizmi pa vmes še kakšen danski pivski pozdrav. Mislite, da bi me razumeli?

Rad prebereš kakšno knjigo ali raje pogledaš dober film?

Ker čas ni moj zaveznik, raje pogledam kakšen film. In ker čas ni moj zaveznik, je problem tudi z iskanjem pridevnika »dober«. Tako da se priporočam za kakšen pravi nasvet. Četudi ne za film. Že nekaj časa si obljubljam, da dobi tudi knjiga svoj odmerek časa v mojem življenju.

Kaj je tvoj najljubši konjiček?

Ahm, kaj pa vem, včasih je mešanica vsega. Da rad organiziram stvari, da rad otrokom zagodem kako neumnost in ne dovolim, da mi kdo ukrade otroškost v meni. In voda.

Pitna voda, voda pod tušem, voda v masažni kadi, voda v reki, jezeru in morju in seveda jaz v njej 😊. Ps: pitno vodo rad zamenjam tudi s poletnim večerom na terasi s prijatelji in kozarcem rdečega iz vipavske doline, Brd ali Krasa.

Imaš za konec intervjuja še kakšno sporočilo za naše bralce?

Kakšnih preroških misli seveda nimam. Vedno pa rad na koncu pisma ali elektronskega pisma zapišem:
Pa radi se (s)mejte!
To danes šteje!

Najlepše hvala za tvoje odgovore.

Intervju je pripravila Anja Dobrovč

Tradicionalni slovenski zajtrk 2021

Slovenski zajtrk je postal že tradicija in nekaj, česar se otroci veselijo čez celo leto. Vprašanja, kot so: »Kdaj bomo jedli slovenski zajtrk?« niso več nobena redkost. Prelevijo se tudi v mlade učitelje in z veseljem poučijo starše, kaj vse je potrebno za medeno pojedino, kot smo jo poimenovali v letošnjem šolskem letu. Veleposlaništvo RS v Bernu nas je finančno podprlo in nam omogočilo, da smo ponovili v sklopu tega dogodka še večšine

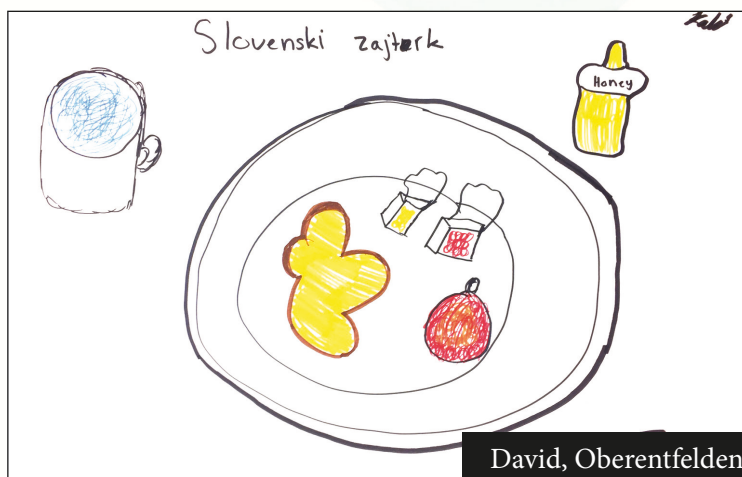
kulturnega prehranjevanja, si zaželeli dober tek, poimenovali vse sestavine, se spomnili izvora sestavin za dobrate na mizi, zapeli kakšno pesem o čebelah in prebrali pravljice o jabolkih. Še bi se našlo. Pa smo na koncu polizali med z obrobja ust in se iskreno zahvalili za sladko doživetje.

Jasmina Lepoša

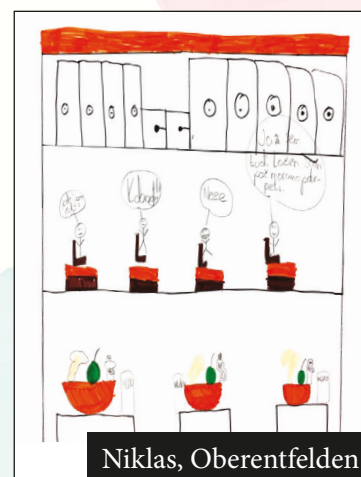

Bern

David, Oberentfelden

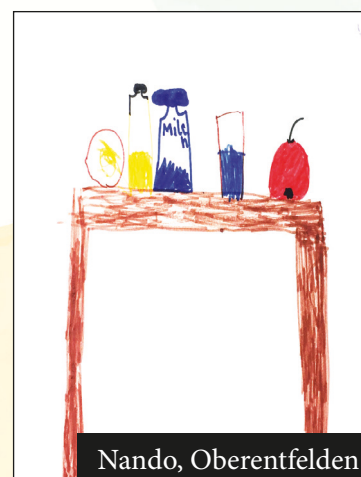
Niklas, Oberentfelden

Liam, Baden

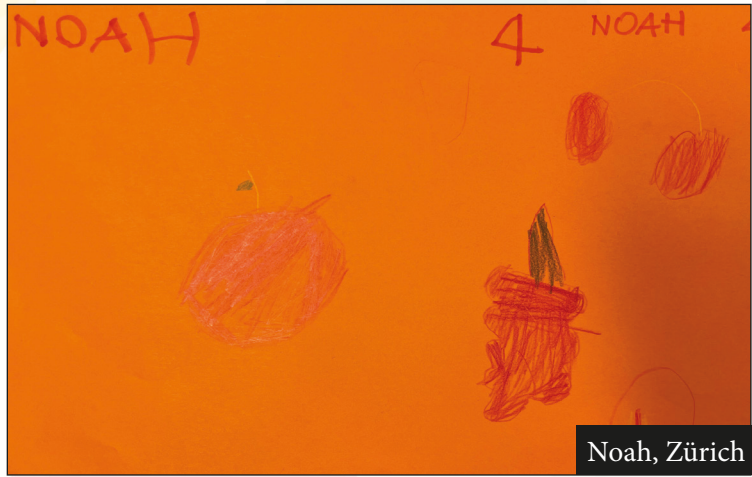
Aleksandar, Oberentfelden

Nando, Oberentfelden

Kreuzlingen

Noah, Zürich

Rapperswil

Rapperswil

Zürich

Embrach

Zug

Bern je očarljivo mesto

Tjaša Deleja Balja živi in dela v Bernu. Je tesna sodelavka učiteljev, ki nam pomaga pri uresničevanju poslanstva dopolnilnega pouka, da čim bolj spoznamo ne samo slovenski jezik, temveč tudi slovensko kulturo. Verjetno nihče v resnici ne ve, od kod pridejo jedi na naše mize ob Slovenskem tradicionalnem zajtrku, ki ga že tretje leto zapored pripravljamo v času našega pouka. Tjaša dela na Veleposlaništvu Republike Slovenije v Bernu. Veleposlaništvo v Bernu Slovenci potrebujemo, saj ga obiščemo, ko urejamo naše slovenske dokumente, prav njo tudi pokličejo, ko želijo švicarska podjetja sodelovati s podjetji v Sloveniji. V odraslem poslovnem svetu se znajde, saj je to njena služba. Gospa Tjaša se je v Bern s svojo družino preselila pred tremi leti, torej pouk že dobro pozna. Kaj pa mi njo?

Gospa Deleja, z učitelji sodelujete in jih spodbujate, da praznujemo v okviru Veleposlaništva RS v Bernu kar dva praznika – tradicionalni slovenski zajtrk in dan čebel. Kaj pa vi najraje zajtrkujete? Ali sploh jeste zajtrk?

Naš moto je Dober zajtrk za dober začetek dneva. Zajtrk je najpomembnejši obrok in vsako jutro cela družina skupaj zajtrkuje.

Za zajtrk najraje pojem kruh z maslom ali s sirom ter popijem skodelico dobre kave z mlekom. Hčerka Mia pa ima najraje kruh z maslom in slastnim medom.

Kako izgleda vaš delavnik?

Moje delo je zanimivo in me zelo veseli, saj je vsak dan nekoliko drugačen in poln novih izzivov. Po navadi imam obilo sestankov s

predstavniki različnimi švicarskih institucij, gospodarstveniki in diplomati drugih držav. Pripravljam in organiziram različne obiske slovenskih delegacij v Švico. Organiziram in sodelujem pri različnih kulturnih, gospodarskih in drugih dogodkih, ki promovirajo Slovenijo.

Veliko časa preživim tudi v pisarni, kjer odgovarjam na telefonske klice, pišem elektronska pisma ter različna poročila in analize o aktualnih političnih in gospodarskih zadevah.

Pri organiziranju dogodkov sodelujem s številnimi švicarskimi in slovenskimi partnerji. Ob tej priložnosti mi dovolite, da pohvalim učitelje dopolnilnega pouka slovenščine v Švici, s katerimi veleposlaništvo odlično sodeluje. Treba pa je poudariti, da so delo in uspehi veleposlaništva rezultat dobrega timskega dela.

Kaj vam je v Bernu všeč?

Bern je očarljivo mesto, ki je ravno prav veliko, ni premalo, ne preveliko. Skoraj povsod lahko prideš z javnim prevozom ali kolesom. Mesto je polno zgodovine, ima bogato kulturo ter obilo zelenih površin. Tu se neprestano odvijajo različni dogodki in aktivnosti za vse starosti. Skozi mesto se vije reka Aare, ob kateri se Bernčani ukvarjajo s športom čez celo leto in se prijetno hladijo v vročih poletnih dnevih. V Bernu imajo zanimivo večstoletno tradicijo plavanja v reki Aare.

Kako je prišlo do praznovanja tradicionalnega slovenskega zajtrka v Švici?

Tradicionalni slovenski zajtrk načeloma poteka ob dnevu slovenske hrane, vsak tretji petek v novembru. To je vseslovenski dogodek, ki ga obeležujejo tudi slovenska veleposlaništva v tujini. Pri tem se posebej osredotočamo na otroke in mladino, jih ozaveščamo o pomenu zajtrka, zdrave

prehrane, pomenu kmetijstva in čebelarstva ter njunem vplivu na okolje. Veleposlaništvo ter učitelji in učenci dopolnilnega pouka slovenščine že nekaj let sodelujemo pri praznovanju slovenskega zajtrka. Zahvaljujem se vsem učencem, ki redno sodelujejo v naši akciji ter za slovenski zajtrk pridno mažejo kruh z maslom in medom, izdelujejo izvirne izdelke ter pozorno poslušajo svoje učitelje, ki jih izobražujejo zdravi prehrani in pomenu čebel. V zvezi s pomenom čebel bi dodala, da je Organizacija združenih narodov (OZN) na pobudo Slovenije, razglasila 20. maj

za svetovni dan čebel. Veleposlaništvo RS v Bernu redno praznuje svetovni dan čebel. Leta 2021 smo tudi podarili slovenski čebelnjak s poslikanimi panjskimi končnicami švicarskemu društvu Espace Abeilles v Cernieru.

Kako sodelujeta Švica in Slovenija?

ako kot v odnosih med ljudmi, so tudi za odnose med državami pomembni redni pogovori na srečanjih, dobro sodelovanje in medkulturno razumevanje. Slovenija in Švica imata odlične politične in gospodarske odnose, dobro sodelujeta tudi na kulturnem in znanstvenem področju. Švica je bila v letu 2021 druga največja trgovinska partnerica Slovenije. Državi. Nedavno so Slovenijo obiskali tudi pomembni Švicarji, npr. švicarski zvezni minister za zunanje zadeve g. Ignazio Cassis (18. novembra 2021), nekdanji švicarski predsednik g. Guy Parmelin (8. in 9. junija 2021) in drugi. Slovence in Švicarje med drugim povezuje alpski prostor, ljubezen do narave in raznovrstnih športov. Pomembne vezi med državama tkejo tudi slovenska društva in

številni Slovenci, ki živijo v Švici. Uradno v Švici živi nekoliko več kot 10.000 slovenskih državljanov, ocenjujemo pa da jih precej več.

Kdo vas čaka doma, ko pridete utrujeni iz službe?

Doma me čaka mož Alen, preljuba hči Mia ter mačka Bučka.

Kaj počnete v svojem prostem času najraje? Kaj boste počeli med počitnicami?

Svoj prosti čas najraje preživljam z družino in prijatelji. Zelo radi potujemo in raziskujemo nove kraje. Ker živimo v tujini, velik del počitnic preživimo z mojo in moževo družino v Sloveniji, kjer hči uživa v družbi svojih starih staršev in tet. Moj najljubši letni čas je poletje in svoje poletne počitnice najraje preživim na obali Jadranskega morja. V Švici pogrešam morje in vonj morja, ki me vedno spominja na dom.

Pripravil Rajko Tekalec

Kamišibaj v Bernu

Ne, to ni napitek, jed ali kakšen umetnik. Gre pa za gledališko zvrst pripovedovanja zgodb ob slikah, ki so vložene v lesen oder, imenovan butaj. Pripovedovanje zgodb ob ilustracijah iz knjig naši učenci že poznajo. Prvič pa so se učenke in učenci dopolnilnega pouka slovenščine srečali s pripovedovanjem zgodb ob kamišibaju, ko . Zaradi korone smo se v soboto, 23. oktobra ob 15h stiskali v dvorani Veleposlaništva RS v Bernu le mlajši obiskovalci. Starejši so opravili ogled mesta. Predstavo Princeska na zrnu graha in druge kamišibajske zgodbe je hitro minila. Zahvaljujemo so gospe Maši Marty za idejo, organizacijo in vabilo, njunima prijateljema iz gledališča Zapik, ge. Jeleni Sitar in Igorju Cvetku, Društvu Kulturni most Švica-Slovenija ter vsemu osebju na veleposlaništvu. Kmalu bomo o kamišibaju več napisali in brali, ko se nam bosta umetnika pridružila pri pouku.

Rajko Tekalec

Leto Kristine Brenkove

Kot bomo spoznali med branjem naslednjih vrstic, ni bila ustvarjalna in plodna pisateljica le Kristina Brenkova, ampak tudi učenci dopolnilnega pouka. Ob 110. obletnici rojstva Kristine Brenkove, ki jo večina pozna po prevodu Pike Nogavičke v slovenski jezik, in ob 2. aprilu, mednarodnem dnevu knjig za otroke, smo izvedli bralne dogodke. S starejšimi učenci smo prebrali zgodbo Pšenica najlepši cvet, nato pa pisali lastne zgodbe. Z mlajšimi pa smo šli skupaj s Kristino in njeno znano zgodbo Babica v cirkusu v cirkus. Zgodba govori o babici, ki se odpravi v cirkus, a tam zaspi. Ob koncu predstave pa točno ne ve, ali je vse le sanjala. Kako pa vidimo svoj cirkus? Ne samo vidimo, tudi igramo se ga!

Rajko Tekalec

Kdo je bila Kristina Brenkova?

Kristina, rojena 1911, je prva leta preživela v Horjulu s svojima mlajšima sestrama. Že kot majhna deklica je sanjala, da bo igralka in pevka, ker je oboževala pravljice. Po končani osnovni šoli si je še naprej želela hoditi v šolo. Skoraj je ostala brez izobrazbe, a ji je dala priložnost teta v Mariboru, ki je bila nuna v samostanu šolskih sester. Tam je zaključila meščansko šolo in učiteljske ter pobegnila v Ljubljano na študij pedagogike in psihologije, saj si ni predstavljala, da bi bila nuna. Pred vojno se je Kristina poročila s Francetom Brenkom. Imela sta tri sinove. Pisala je za časopise in revije. Med vojno je postala kurirka. Kurirji so med vojno imeli pomembno vlogo. Nosili so skrivno vojaško pošto. Po vojni so jo povabili k ustanavljanju založbe Mladinska knjiga, kjer je delala do upokojitve. Rada je imela ljudske pravljice, ki jih je prevajala in prirejala. Pika Nogavička je ena od 300 slikanic, ki jih je izdala kot urednica. Pisala je tudi sama, navadno zjutraj. Bila je ves čas v delu, najprej v službi, potem doma. Kristina je rada hodila v hribe in na morje. Najraje je imela jabolka in vseč so ji bile mlade praproti. Kristina je umrla leta 2009, stara 98 let.

Elke, Eschen, Kneževina Lihtenštajn

Ella Jara, Embrach

Erik Oliver, Embrach

Miklavževanje in veseli december v Švici

Mesec december se je dobro začel. Prinesel je mraz, sneg in veselje. Po domovih in po mestih so zagorele lučke. Na adventnem venčku smo prižgali prvo svečko in napisali pismo Miklavžu, v katerem smo mu zaupali naše želje. Potem pa smo čakali, čakali, čakali ...

5. decembra, ob 15. uri smo končno dočakali njegov obisk. Za učence DPS iz Švice smo v soorganizaciji Združenja Martin Krpan in učiteljev DPS iz Švice ter finančni podpori Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu pričarali tradicionalno miklavževanje. Obiskovalce sta najprej pozdravila Špela

Hafner Kalan, predsednica MK ter veleposlanik Iztok Grmek. Otrokom se je z lisičjo pravljico predstavil KUK Potovke iz Slovenije, ki jih je popeljal v svet domišljije in zabave. S programom so nato nadaljevali učenci DPS učitelj Anje Dobrovč in Jasmine Lepoša ter učitelja Rajka Tekalca in zapeli nekaj pesmic ter na glas poklicali Miklavža. Prišel je, čisto pravi, v pravi odpravi in prinesel veselje ter darila med nas. Otokom so zažarele oči in zaigrala srca. Miklavž je vsakega pozdravil in obdaril. Otroci pa so mu v zameno obljubili, da bodo pridni, jedli veliko zelenjave in si umivali zobe.

Živel, Miklavž! Živel, december!

Anja Dobrovč

Intervju s KUK Potovke

Kaj pomeni KUK Potovke in zakaj takšno ime?

KUK pomeni kulturno umetniški klub. Potovke so včasih, ko še ni bilo avtov, računalnikov rekli ženskam, (moški so bili potovci), ki so hodili iz kraja v kraj, prodajali domače izdelke, ljudje pa so jih imeli radi, ker so poznali veliko zgodb, pravljic in prigod.

Kaj je glavna aktivnost KUK Potovk?

Iskanje, pripovedovanje in igranje ljudskih zgodb.

Kdo so člani KUK Potovk?

Katarina (lisica), Urban (zajec) in še nekaj zelo ustvarjalnih, radovednih, iznajdljivih članov, ki svoj prosti čas namenijo

gledališkim vajam, izdelovanju rekvizitov, lutk in scene.

Kaj je najpomembnejša stvar, ki jo vedno vzamete s sabo, kadar greste na oder?

Pomembno je, da imaš pripravljene rekvizite, ki jih boš potreboval med predstavo, s katerimi podkrepiš svoj nastop in ga približaš publiki. Seveda pa je najpomembnejša stvar na odru besedilo ter njegova čim bolj dožveta interpretacija. Tega "neseš" na oder kar v svoji glavi. Potrebuješ pa tudi pogum in kanček čarovnije, ki se igralcu zgodi na odru.

Ali imate na odru tremo?

Katarina: Pri meni je trema prisotna, na zadnji vaji in tik preden stopim na oder med predstavo pa trema izgine.

Urban: Pozitivna trema, ki se odraža v pričakovanju, napetosti in pozornosti je vedno prisotna. Ta mora biti pred vsakim nastopom, saj mi da ostrino in koncentracijo za igranje. Ko sem enkrat na odru, pa se ta prelije v pozitivno energijo, ki se nato pretaka med mano in publiko.

Kaj naredite, če med predstavo pozabite besedilo?

Katarina: Hmm, pomaga ti soigralec. Takrat lahko on več pove oziroma ti namigne, kje lahko ti nadaljuješ. Vedno se znajdeš, ker si zgodbo, ki jo igraš, ponotranjil. Poznaš vrstni red prizorov, stavke pa včasih oblikuješ po svoje.

Urban: Kot je rekla Katarina je v teh primerih "črne luknje" v spominu ogromno odvisno od dobrega soigralca, ki te pozna in prepozna zagato v kateri si se znašel ter ti zna pomagati. Ali ti pomaga s tekstom ali kako drugače, povleče zgodbo smiselno naprej, da jo skupaj pripeljeta do srečnega konca. So pa ti trenutki in načini njihovega reševanja vedno dobra anekdota ter izkušnja, ki se jih igralci s smehom spominjamo še dolgo po tem, ko so se nam zgodili.

Vam je že kdaj med predstavo zmanjkalo elektrike in ste ostali v temi? Kaj ste naredili oz. kaj bi naredili, če bi prišlo do tega?

Katarina: Že večkrat se je zgodilo med predstavo kaj nepredvidljivega. Če gre res za veliko stvar, da se podre scena ali pa da se igralec spotakne, tega ne moreš ignorirati. Običajno se pohecaš in vključiš v igro. Elektrike še ni zmanjkalo, če pa bi se to zgodilo, bi verjetno odraslo publiko v dvorani prosili da posveti s telefoni, da koga ne postane strah, potem pa bi zapeli kašno pesem, ki jo vsi znamo. Po pesmi pa bi gotovo že našli rešitev, kako naprej.

Urban: Elektrike nam res še ni zmanjkalo, smo pa že večkrat igrali in pripovedovali

na odročnih mestih, kjer sploh ni bilo elektrike. Tudi to ima svoj čar, osvetljava ognja ter zvočna kulisa narave naredita določene igre in pripovedovanja še bolj zanimive. Nasplošno je čar gledališča to, da poteka v živo, v tistem trenutku in da nobena predstava ni povsem enaka. Dober igralec zna morebine nepredvidene trenutke izoristiti v svoj prid in jih smiselno vključiti v igro.

V katero vlogo se najraje prelevite, ko ste na odru?

Katarina: jaz najraje igram Gozdno vilo, Mamo Lisico, Potovko, živalske lutke, ki so bolj počasne, godrnjave.

Urban: Name največkrat "padejo" vloge moških likov v predstavah. Razlog za to je verjetno v tem, da sem edini potovec med Potovkami. Najraje pa se prelevim v vloge likov, ki so nekoliko skrivnostni. Ti imajo to prednost, da gledalcu še bolj spodbudijo domišljijo. Eden takih je Gozdni mož ali pa pripovedovanje o srečanju z Divjo jago.

V Švici ste naše otroke decembra 2021 obiskali s svojo predstavo Lisičje zgodbe. Kaj vam je najbolj ostalo v spominu? Česa ne boste nikoli pozabili?

V spominu nam bo ostalo celo potovanje, prvič smo obiskali Švico, imeli smo se krasno. Nikoli ne bomo pozabili topelega sprejema in gostoljubnosti organizatorjev. Veselje in pozorno poslušanje otrok ter njihova prisrčna zahvala ob koncu nas bodo vedno spremljali.

Kako to, da poznate Miklavža in je vaš prijatelj?

Miklavža dobro poznamo, je zelo moder, pravičen in radodaren, njegovi spremljevalci pa precej strašljivi, na srečo jih zna ukrotiti. Ko sva bila mlajša so naju parklji precej skrbeli, na srečo se je vedno dobro izšlo. Na njegov prihod nas jeseni spomni večerna zarja, ko se nebo obarva v rožnatnih odtenkih, takrat Miklavž peče piškote. Mi v klubu pa vemo, da bo Miklavž kmalu prišel in je čas za gledališke vaje, saj bodo kmalu decemberske predstave.

Ali je tudi vas obdaril in s čim?

Vedno nas obdari, sedaj ko smo že veliki smo najbolj veseli majhnih pozornosti, ki jih Miklavž pusti pri naših najbližjih.

Ali vam je zaupal, kaj najraje je?

Miklavž je sezonsko. Pozimi, ko je njegov čas najraje je repo, zelje, krompir in malo klobas.

Kam gre rad na počitnice?

Če se ozreš v nebo lahko vidiš oblake. Včasih je kašen oblak v obliki jadrnice, ladije, čolna. Na tem oblaku Miklavž pluje okoli sveta.

Ali pogosto sanja in o čem?

Vedno sanja, njegove sanje so spokojne, sanja o lepih stvareh.

Nam bi radi še kaj zaupali?

Ljudske pravljice so fajn in čim večkrat jih prebirajmo. Učijo, da izberemo pogum namesto strahu, ljubezen namesto sovraštva, veselje namesto žalosti in zaupanje namesto obupa. V njih se skrivajo vrednote, ki so se kalila stoletja, kot je poštenje, zaupanje, dobrota, spoštovanje in pomoč.

S Potovkami se je pogovarjala Anja Dobrovč

9.–11. december 2021

Bralne delavnice z učenci pri dopolnilnem pouku slovenščine

Tilke Jamnik je staršem gotovo znana po številnih predavanjih, potovanjih, seminarjih, konferencah in delavnicah. Letos se je z nami družila na bralnih dogodkih v oddelkih Winterthur, Embrach, Luzern, Zug ter Ženeva. Tilka pravi, da ne prvič, ne zadnjič.

Namen bralnih srečanj je bil predstavitev slovenskih novejših kakovostnih knjig za otroke, med njimi nekaj nagrajenih in nominiranih za slovenske nagrade. V Tilkinem kovčku so se znašla tudi darila, kako ne bi, ko pa je pripotovala sredi decembra. Kdor pozna pripovedovalko Tilko, ve, da za učence za spodbudo za branje vedno prinese darila kot so revije Cicido, Ciciban, PIL in Galeb. Na srečanju smo se tudi družili, igrali in pokazali, kaj znamo. Kolegica Tilka, se mi zdi, da tiho raste, ko pripoveduje otrokom pravljice. In še malo bolj, ko opazuje, kako učenci na

delavnicah listajo čisto nove knjige. S svojim sproščenim druženjem in klepetu ob knjigah spodbuja k branju v slovenščini, tudi če ne gre včasih učencem gladko – pa tudi k branju za bralno značko, nenazadnje pa je bila za nekaj časa to velika spodbuda k nadaljnjemu učenju slovenščine.

Bralne delavnice je sofinanciral Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, knjige in drugo gradivo je prispevalo Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, revije pa založba Mladinska knjiga. Vsem velika hvala.

Rajko Tekalec

S knjigo in z našo Tilko v svet

Mag. Tilka Jamnik je strokovnjakinja na področju mladinske književnosti in branja, podpredsednica Društva Bralna značka Slovenije in podpredsednica Slovenske sekcije IBBY. Po svetu ne hodijo samo njene prijateljice knjige, ampak tudi sama. Razložila nam je, od kod ideja, da postane Ostržek maskota Bralne značke, nam podarila kup knjig (med njimi tudi takšne, ki se berejo z obeh strani), otroške revije ter tisto najbolj dragoceno – svoj čas.

Katera je bila vaša prva knjiga in kdaj ste ju dobili?

Moja prva knjiga je bila neka luštna Abecedarija, ne vem niti avtorja niti ilustratorja. Na vsako črko je bilo nekaj besed in ob njih ilustracije. Tudi ne vem točno, kdaj sem jo dobila, zagotovo precej zgodaj; s petimi leti sem namreč že samostojno brala. Z ljubeznijo pa se spomnim, kako mi je mama brala podlistek o Lupinici v tedanjem dnevniku Poročevalec. (Vidite, kako dolgo je že tega, ko sem bila otrok?!) Kasneje sem ugotovila, da je bilo to besedilo Vere Albreht z ilustracijami Mikija Mustra.

Koliko časa in na kakšne načine ste povezani z Društvom Bralna značka?

Z Društvom Bralna značka Slovenije – ZPMS, ki strokovno in organizacijsko vodi gibanje Bralna značko, sem povezana že več kot tri desetletja. Kmalu potem, ko sem se (leta 1988) zaposlila kot knjižničarka-pravljničarka v Pionirski knjižnici v Ljubljani, so me povabili k sodelovanju. Moje področje je bilo predvsem priporočilni seznam mladinskih knjig, motivacija za branje in izobraževanje mentoric in mentorjev branja. Veliko sem potovala po vsem slovenskem prostoru (po Sloveniji in tudi izven nje, kjer pač živijo Slovenci oz. njihovi potomci) in se na bralnih delavnicah srečevala z mladimi bralci, njihovimi starši in drugimi vzgojitelji. Zelo dolgo sem že tudi podpredsednica Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS, kar

pomeni, da sodelujem pri vseh odločitvah. Zelo sem ponosna na Bralno značko. Saj smem povedati kaj več o njej, kajne? Zagotovo veste, da sta Bralna značko na OŠ Prevalje na Koroškem osnovala Stanko Kotnik, profesor slovenščine, in pisatelj Leopold Suhodolčan, tedaj ravnatelj na tej šoli; prve - Prežihove značke so bile podeljene 22. maja 1961. Potem se je to bralno gibanje širilo med osnovnošolci šolarji v Sloveniji, prav kmalu tudi v zamejstvu in med slovenskimi rojaki po svetu. Bralna značka spodbuja prostovoljno branje v prostem času, in sicer branje kakovostnih knjig po lastnem izboru. Spodbuja tudi družinsko in medgeneracijsko branje; dogaja se torej tudi v vrtcih, splošnih knjižnicah, srednjih šolah, v skupinah starejših bralcev ... Ponosni smo, da danes bere za bralno značko okrog 70 % osnovnošolcev, ocenjujemo, da v njenih programih vsako leto sodeluje okrog 140.000 otrok bralcev, in samo v osnovni šoli spodbuja mlade kar 7.000 mentoric in mentorjev branja. Ker se je Bralna značka osnovala pred 60 leti, so torej med nami stari starši in starši, ki so brali za bralno značko, in to prehajanje iz roda v rod prispeva k spodbujanju mlajših bralcev k branju, pa tudi k sodelovanju v medgeneracijskih skupinah bralcev. Pomembno je, da berejo vse generacije bralcev in da je branje promovirano tudi javno; zato smo v Sloveniji osnovali skupno kampanjo Beremo skupaj in Nacionalni mesec branja, oboje vsako jesen. Bralna značka je nosilka številnih priznanj,

od marca 2019 je Gibanje Bralna značka vpisano v nacionalni register nesnovne kulturne dediščine. Nekaj posebnega je tudi v mednarodnem prostoru; mdr. pa je tudi članica Zveze evropskih bralnih društev (FELA). Želela pa bi poudariti, da Bralno značko med Slovenci po svetu podpirata tudi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, pa tudi nekatere založbe, šole in splošne knjižnice,

česar smo zelo veseli.

Leta 2019 sem dobila Maryann Manning Special Service Award. To nagrado oz. priznanje podeljuje Mednarodna zveza za pismenost (ILA) »za vseživljenjsko delo, predanost ter izjemne dosežke na področju pismenosti«. Kandidaturo so vložili in podprli Bralno društvo Slovenije, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, Pionirska, center za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri Mestni knjižnici Ljubljana ter Slovenska sekcija IBBY, torej tisti, s katerimi strokovno sodelujem »že vse življenje«; hvaležna sem jim in zelo vesela.

Kako vam je bila všeč Švica? Kaj si boste najbolj zapomnili?

Švica mi je bila zelo všeč in z veseljem sem se odzvala na vabilo. Z učitelji slovenščine v Švici Bralna značka že ves čas sodeluje in tudi že dvakrat gostovala na njihovo povabilo. Najbolj si bom zapomnila prav srečanja z učenkami in učenci dopolnilnega pouka slovenščine v skupinah, kjer poučuje učitelj Rajko Tekalec: v Embrachu (prišli so tudi iz Winterthurja), v Zugu (prišli so tudi iz Luzerna) in v Ženevi, kjer je bilo prvo srečanje v živo, sicer imajo pouk na daljavo. Vedno mi je lepo, ko pridem med Slovence izven Slovenije, ki se učite slovensko in berete slovenske knjige! In da berete tudi za bralno značko 😊 Všeč so mi tudi švicarska mesta, kjer sem bila tokrat. Zelo rada namreč potujem, obiščem kakšno galerijo in se povzpnem na kakšno vzpetino z razgledom. Zame še kako velja tale slogan Bralne značke S knjigo v svet. S knjigo v svet branja in s knjigo po svetu!

Ali veste, v kateri državi največ berejo?

Težko odgovorim, ne gre le za eno državo. Od nekdanj veliko berejo v nordijskih deželah (predvsem Finci in Norvežani), ker so tam dolge zime. V sodobnem času pa se za dvig bralne pismenosti prizadevajo v

državah, kjer se zavedajo pomena branja za osebni in družbeni razvoj prebivalstva: v Singapurju, Hong Kongu, Kanadi, pa tudi na Nizozemskem, Estoniji idr. Pomembno je, da se pomena branja zaveda država; npr. Velika Britanija je temu namenila vse leto. Drugod branju namenimo poseben mesec, teden, dan, različne praznike. V Sloveniji smo nekje na sredini svetovne lestvice, kar se tiče branja in prizadevanj za dvig bralne pismenosti.

Katera je vaša najljubša knjiga?

Najljubša mi je tista knjiga, ki jo trenutno berem in mi je všeč. Ampak to bi bil malo nesramen odgovor, kajne? Preberem povprečno eno knjigo na dan, največ so to otroške in mladinske knjige, občudujem slikanice, ljubim poezijo, rada berem romane. Zelo ljuba mi je Neskončna zgodba Mihaela Endeja iz leta 1979, ki na izviren način pokaže moč branja. Zagotovo poznate film, posnet po tej knjigi.

Kaj bi svetovali tistim, ki raje gledajo televizijo kot berejo?

Naj manj gledajo televizijo in vsaj malo tudi berejo. ☺ Predvsem naj bi brali starši svojim otrokom v predšolskem in zgodnjem bralnem obdobju, ker branje ugodno vpliva na njihov vsestranski razvoj. Ti otroci so kasneje uspešnejši učenci in srečnejši (morda vsaj bolj umirjeni?) odrasli. Ko starši berejo otrokom, so v nekakšni oazi miru, daleč od vsakodnevnega stresa, kar ugodno vpliva tako na otroke kot odrasle. Tudi medosebni odnosi se utrjujejo. Ker je branje zahteven duševni proces, pomeni nekakšno telovadbo za možgane, ne le otrok, ampak tudi odraslih in starejših, ki jih ohranja duševno bolj sveže. Bralna gradiva lahko izbiramo, tempo branja določamo bralci sami ... vse skupaj je bolj intimno, tudi pomirjujoče v primerjavi s TV in drugimi zaslonskimi mediji.

Kaj počnete v prostem času?

Ker sem upokojena, nimam več prostega časa, (skoraj) ves čas preživim tako, kot si želim: z veseljem skrbim za dom in družino; berem in se strokovno ukvarjam z mladinsko literaturo in branjem; gledam filme na TV in hodim v kino; poslušam glasbo in obiskujem koncerte; izletnikujem in potujem (hodim tudi na daljše pohode in v gore); obiskujem muzeje in galerije ... in o vsem tem berem in spet berem. ☺

Kaj bi vam morda želela povedati za konec ?

Vsako leto 2. aprila praznujemo mednarodni dan knjig za otroke, letos ga bomo v Sloveniji povezali s praznovanjem 100. obletnice rojstva pisateljice Ele Peroci. Saj poznate njene pravljice Moj dežnik je lahko balon, Muca copatarica, Hiša iz kock in številne druge. Vsako leto druga nacionalna sekcija IBBY (Mednarodne zveze za mladinsko književnost) ob 2. aprilu pripravi poslanico in plakat. Letos je to Kanadska sekcija IBBY in poslanica se glasi takole:

*intervju pripravil
Matevž Zajc, Luzern*

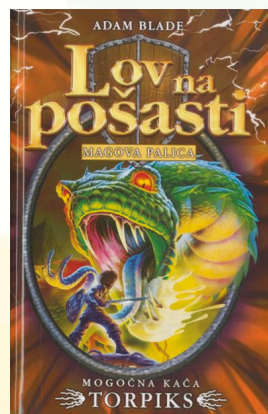
Priporočam v branje

Lov na pošasti

Moja knjiga govori o fantu Tomu, ki je živel v kraljestvu Avantia. V njegovi vasi je neznanec požigal polja. Tom se je odločil, da gre po pomoč v palačo kralja Huga. Preoblekel se je v kuharja, šel tja in se približal. Ko je Hugo ugotovil, da se Tom pretvarja, da je kuhar, ga je poslal v ječo. Neki dvorjan kralju reče: »Prebral sem v njegovih mislih, da je pogumen in prijazen fant. Ne pošlji ga v ječo.« Kralj se je strinjal in vprašal Toma, zakaj je prišel v palačo. »V moji vasi nekdo požiga polja. Mi lahko pomagate?« Moški zraven kralja je vstal in rekel: »Tom, ali veš, da je naše kraljestvo v nevarnosti?« »Ne,« odgovori Tom. Tom je izvedel, da je mož zraven kralja dobri čarovnik Aduro. Aduro Tomu razloži, da je kraljestvo v nevarnosti, ker zlobni čarovnik Malvel uročil 6 čarobnih živali: Ferona – ognjenega zmaja, Sepran – morsko kačo, Arcato – gorskega velikana, Tagusa – kentaverja, Nanoska – snežno pošast in Eposa – feniksa. Vse te živali so ščitile kraljestvo. Tom dobi nalogo, da reši živali. »Prav!« reče Tom in se opravi na pot. Dobi konja Nevihto, meč in ščit. Odpravi se proti Zmajevi gori. Na poti je v Gozdu strahu srečal punco Eleno. Odločila se je, da mu pomaga z njenimi veščinami lokostrelstva in njenim volkom Silverjem. Ko prideta na vrh gore, vidita zmaja. Bitka se je začela. Aduro je rekel Eleni, naj s ključem odklene ogrlice zmaja. Ko se je pognala proti zmaju, ga je Silver prestrašil in padel. Tedaj pa je Feron bruhtil ogenj proti Eleni ... Tukaj bomo končali. Če te zanima več, preberi knjigo.

Martin, Ženeva

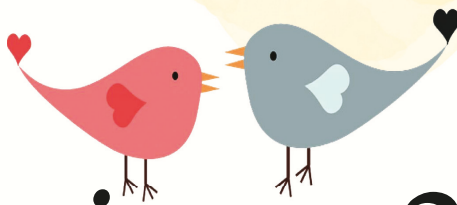
Slon v razredu

»Stop! Pazi roke! Snemam! Ne tresi mize! Ne stoj tam, senco delaš!«

se je slišalo v razredu, medtem ko so tekle delavnice animiranega filma. Z željo, da otroke navdušim za umetnostni medij, skozi katerega se lahko izrazijo vsi učenci, ne glede na jezikovne in starostne razlike, sem med učence in učence povabil Društvo Slon. V dveh šolskih urah smo spoznali osnove nastajanja animiranih filmov, predvsem pa so se učenci tudi sami preizkusili kot animatorji. Kmalu spet pridejo, tako so nam vsaj obljubili!

Rajko Tekalec

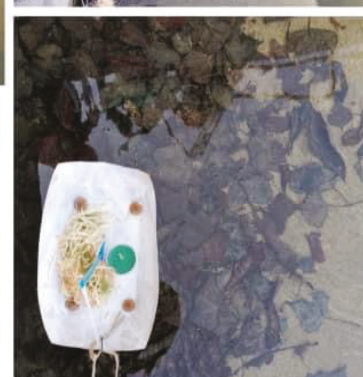
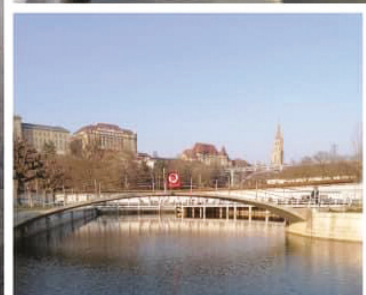
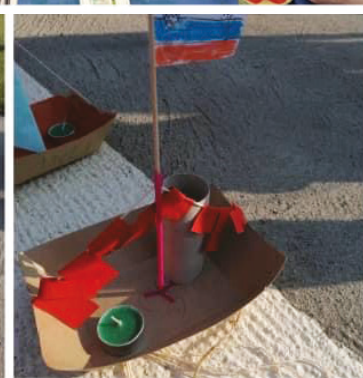
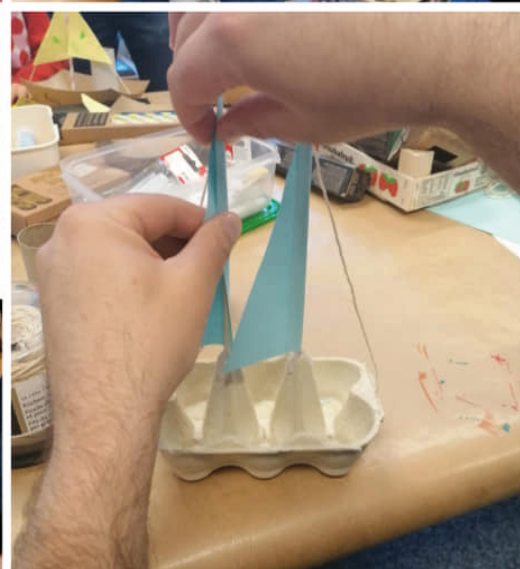
Gregorjevo 2022

V Švici se nam
v misli takoj
prikradejo ladvice,
ki jih ustvarjamo
na veleposlaništvu
v Bernu, ki nas
prijazno gosti in
skupaj z društvom
staršev Martin Krpan in učitelji poskrbi,
da v skladu z varstvom narave uporabimo

naravne materiale in ustvarimo gregorčke, ki
jih skupno spustimo v Aare in tako pošljemo
umetno luč po vodi, saj so dnevi vedno
daljši in v zraku se čuti prihajajoča pomlad,
ki diši po ljubezni. Na ta dan se, po starem
slovenskem verovanju, ženijo ptički. Prva
ptica, ki bi jo dekle videlo na ta dan, naj
bi simbolizirala karakter bodočega moža.
Gregorjevo je slovenski praznik ljubezni.

Jasmina Lepoša

MOJA LADJA

Moji ladji sem dal ime Nogomet, ker ga imam rad. Je rumene barve. Na ladji smo moja mami, papi, Tristan, Rajko, Leo in Max ter Gabi. Peljemo se v Slovenijo, ker sta tam babi in dedi. Igrali se bomo karte Ena.

Ben, Zug

MOJA LADJA

Moja ladja je mala. Ime ji je Maša. Na ladji so moj tata, moja mama, jaz, Leo, Tristan, Max, Kris in Ben. Mi gremo v Slovenijo.

Gabriella, Zug

MOJA LADJA

Moji ladji je ime Živko. Moja ladja prihaja iz Italije. Jaz se vozim na moji ladji. Moja ladja vozi ananas in ljudi. Ananas vozim v Slovenijo v trgovino, da bojo ljudje lahko kupili ananas. Ko bom oddal ananas, bom šel iskat ljudi v Dubaj.

Igor, Embrach

MOJA LADJA

Moja ladja nosi ime Miksi. Je bolj majhna in rdeča in rumena. Prišla je iz Hrvaške. Na ladji smo mami, ati, prijatelji, Mark, mačka in kuža. Peljemo se v Italijo. Mami in ati se peljeta s kolesom do jezera. Mami je kolo parkirala. Ko se je mami obrnila nazaj, kolesa ni bilo več. Mami je rekla, da ga bo poiskala. Pogledala je v vodo. V vodi je zagledala kolo. Za atijem je šla na ladjo. Od ta sta rešila kolo. Šli smo nazaj domov. Končno doma.

Lana, Luzern

MOJA LADJA

Moji ladji je ime Matematika. Na ladji so mami, oči in jaz. Moja ladja ima rožice. Z ladjo gremo v Slovenijo. Ker je poletje, se bomo kopali in prespali v hotelu.

Mija, Winterthur

MOJA LADJA

Moji ladji je ime Slovenija. Prišla je iz Italije. Moja ladja Slovenija gre v Slovenijo. Na ladji sva jaz in Annalena. Tam ji bom pokazala Banovce. Cel dan se bova kopali in plavali.

Maia, Feldkirch, Avstrija

Maia, Feldkirch

MOJA LADJA

Moja ladja se kliča Kivič. Prihaja iz Slovenije. Na ladji se vozijo igrače. Na ladji se vozi fant in punce. Vsi gremo v Italijo. Tam se bomo kopali, jedli pico, pili kokakolo in šli v trampolin park. Potem bom šel na zabavo. Tam bomo pili, plesali in igrali.

Mark, Embrach

MOJA LADJA

Moji ladji je ime Mario. Ladja prihaja iz Slovenije. Na njej sva jaz in moja muca. Peljeva se v Afriko. Šel bom v safaripark. Tam bom gledal leve, noje, žirafe, geparde, tigre in črnega panterja.

Leon, Embrach

MOJA LADJA

Moja ladja nosi ime Kopler. Ima jadro, dva motorja. Ima slovensko zastavo. Moja ladja prihaja iz Kopra. Na jadrnici so mama, ati, muca, kuža, prijatelji, bratranec, sestrična, teta, stric, babi in se ena babi in dedi. Z ladjo se peljemo na Sardinijo. Tam bomo na počitnicah.

Ko smo prišli, smo šli v hotel spat. Potem smo šli s kužkom na sprehod ob morju. Zavili smo na igrišče. Tam smo šli na sladoled. Pol smo šli na ladjo in smo se pripravili na pot. Čez nekaj časa smo videli na dnu ladje vodo. Z zamaškom smo zamašili luknjo. Tako smo varno prispeli domov.

Mark, Luzern

MOJA LADJA

Moji ladji je ime Nik. Na ladji so Batman, Ironman in Hulk. Pluje iz Švice v Slovenijo. Tu bodo lovili ribe. Potem si jih bodo spekli in pojedli.

Nik, Winterthur

Nik, Winterthur

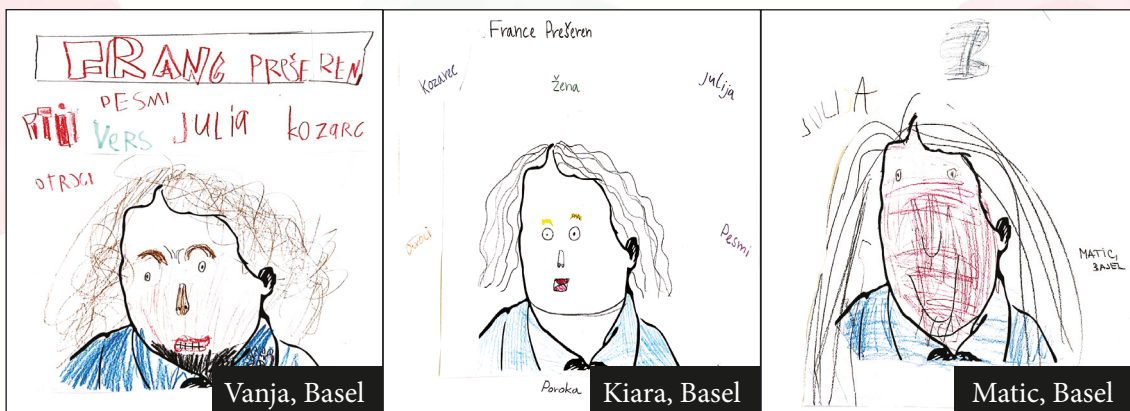
Toni, Feldkirch

MOJA LADJA

Moji ladji je ime Big Foot. Prišla je iz Slovenije. Gre domov v Avstrijo. Na ladji sem sam. Doma se bom kopal.

Toni, Feldkirch

Slovenski kulturni praznik

Anja Štefan – čestitamo

Letošnja dobitnica nagrade Prešernovega sklada je pesnica, pisateljica, pripovedovalka Anja Štefan. Mnogi se verjetno še spomnite, ko nas je pred leti obiskala tudi v Švici. Ker je avtorica znana in priljubljena, smo se igrali z njeno poezijo na poseben način. Njene otroške pesniške zbirke smo razrezali na kitice, kitice na vrstice in dobili kupe »rezancev«. Naključne vrstice njenih pesmi smo prekladali tako dolgo, dokler ni nekaj nastalo. Spodaj si lahko preberete pesmi izpod naših kovaških rok in pesniških misli. Med njimi pa se sprehaja Povodni mož.

Rajko Tekalec

LUNA

Silno se bliska in strašno grmi.
Kam se je skrila luna sanjava?
Zvezde in zvezdice že zapirajo svoje oči.
Nič jih ne moti, da strašno grmi.
Kam se je skrila luna sanjava?
V luknjici mirno pri mami leži.
Če bomo tiho, še ta hip zaspi.
Silno se bliska in strašno grmi.

Sienna Liv in Aleandra, Embrach

ČARAM

Ribnik, reka ali grad,
kjer doma je majhna miš,
tam iz megle dež prši,
sredi junijske noči
Vam pričaram sončne dneve,
tudi vse karkoli si želite,
vam pričaram majhen lonček,
kjer doma je majhna miš.
Ti loviš!

Mark, Luzern

SVET JE KAKOR RINGARAJA

Svet je kakor ringaraja,
pride dan in pride noč,
zdaj smo tu in zdaj nas ni.
Vse prihaja in odhaja,
svet je kakor ringaraja.
Listi padajo z drevesa,
pride zima pa gre proč,
vse prihaja in odhaja,
zdaj smo tu in zdaj nas ni,
vse v krogu se vrti.

Mark, Luzern

PREPELICE

Ljube moje prepelice
srečajo v grmovju kosa:
»Glejte, v gozdu je pomlad,
tudi jaz bi ženko rad!«
Vran ljubeče vrano kliče:
»Dobro jutro, prepelice,
ste že slišale novice?«
Brž pogledajo okrog sebe,
da bi našle, če bo sreča,
vsaka v svojo stran gozdička,
vsaka svojega možička.

Alain, Luzern

BOTER KOS

Danes obišče nas boter kos,
zmeraj lačen, zmeraj bos,
naročil si je masten krof.
Je nekaj vohal in rekel:
»Nič me ne moti, da strašno grmi,
iščem prijazne in dobre ljudi!«

Corina, Embrach

STE ŽE SLIŠALI NOVICE?

Ste že slišali novice?
En petelinček, dva petelinčka,
tretji ne posluša, v žep lovi snežinke
in lovi v ročice drobni beli sneg.
Silno se bliska in strašno grmi.
Tra-ra-ra-ra, dovolj je dežja.
Veter, odnesi oblake z neba!
Iz luknje se prikaže sonce,
mu zvezde šepetajo, da noč je njihov čas.
Noči so črno črne,
ker sončece gre spat.

Nina, Winterthur

NAŠ DED

Ob petih zjutraj daleč v stran,
dedek ni živel čisto sam,
imej je svojo družino le,
a hotel ustati danes zjutraj je.

Zjutraj mama mu pove
novico iz druge kočice.
A ded prestrašen bil je tako,
da naenkrat tekel hitro je lahko.

Tako hitro tekel je lahko,
spraševali smo se tudi to,
ali sploh preživel bo,
glede na to, kar izvedeli smo!

Petdeset hlač je našel, glej!
Oče pa vpraša ga: »Povej,
kje našel si toliko hlač?«
Odgovori: »Bile so v omari pač.«

In preden spogledali smo se,
prestrašeni nismo bili, ne,
nad to dejavnostjo le.

Ker ded zaspal je nato
in namesto smrčal govoril je:
»Ho-ho. Kako rešimo se lahko?«

Nepopisno je bilo, vam povem
na koncu hiša ni imela več sten.
In od nekje zaslišal sem zvonec,
ura padla je v lonec –
in nakoncu ustrelili še lovec.

Končno zbudil sem se,
a za šolo bilo prepozno je.
Učiteljica čisto jezna je bila,
jaz pa srečen, da ded hlače še ima.

Jakob, Luzern

NAŠA PRABABICA ANA

V belem skafandru prababica Ana
ni imela frače in bila je sama.

Kar naprej je na koncu hodnika,
razmišlja, zakaj je družba ne mika.

Na levem balkonu odnese vse igrače
in jih položi v čisto nove hlače.

Z njenimi naočniki me skoraj očara,
a videti je čisto stara.

Matevž, Luzern

SANJE TETE ZIME

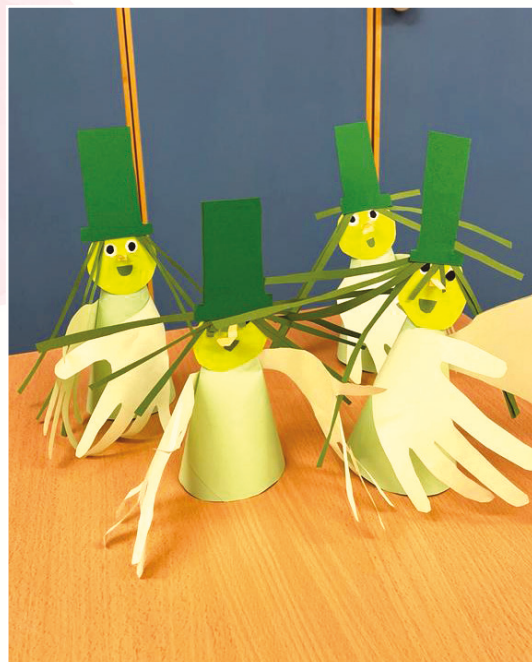
Huda teta zima sneg potresa.
Kam se je skrila luna sanjava?
Gazijo po snegu trije majhni škrtati
in rečejo:

»Tebi dam eno željo!«

»Veter, odnesi oblake pred lune z neba!«

Škrtati brž pogledajo okrog sebe
in z lučkami migljajo
čez mesto in skoz vas.

Nick, Winterthur

POBEG PREČNE FLAVTE*

Prečna flavta je padla v travo,
Tam je prestrašila ubogo kravo.
Krava stopi na ubogo flavto,
Zarohni kot en avto.
Flavto da v usta,
Pa jo poljubi na usta.
Flavta je malo potrpeča
In malo zapela.
Iz prečne flavte oglasi se uspavanka ubrana
In krava postane zaspana.
Flavta je srečno pobegnila
In se v mojo sobo vrnila.
Ko jo dan na moja usta,
Je čudnega okusa.

Max, Zug

*pesem je sodelovala na natečaju ELA –
MALI PRANGER 2022 za najboljšo pesem
na temo pobega v sodelovanju s knjižnico
Rogaška Slatina

REKA**

Reka gre vedno svojo pot.
Včasih hitro in šumeče,
Morda tu in tam tudi bučno,
marsikdaj idilično in mirno.
Tudi ko človek misli,
da ji mora pot pokazati,
je to lahko dobro, le del poti.
Na koncu pa ne smemo pozabiti ... nikoli!
Reka gre vedno svojo pot,
trmasto in zanesljivo.

Elke, Eschen

** pesem je sodelovala na natečaju Misliti
kot reka Slavističnega društva Dolenjske in
Bele Krajine

REKA**

Velika in močna.
V izviru majhna, pri morju neustavljiva.
V vsako reko več potokov priteče
kot jih zapusti, se reče.
Nikoli ne spi,
človeka vedno poriva.
Le ko prestopi bregove
povzroča ljudem tegobe.
Pri izviru hitro teče,
do doline – tako se reče –
potok hitrejši je postal, zdaj divjal ne bo več
– skoraj stal.
Ko velika voda prispe do mest,
težke turbine poganja zares.
Ko pa pride do morja
čez katerega ni obzorja,
se cela zgodba ponovi,
ker tam voda izhlapi.
Reke na ljudi spominjajo,
naravo si spreminjajo.
Nič jih ne ustavi.
Reke, velike in močne.

Jakob, Luzern

** pesem je sodelovala na natečaju Misliti
kot reka Slavističnega društva Dolenjske in
Bele Krajine

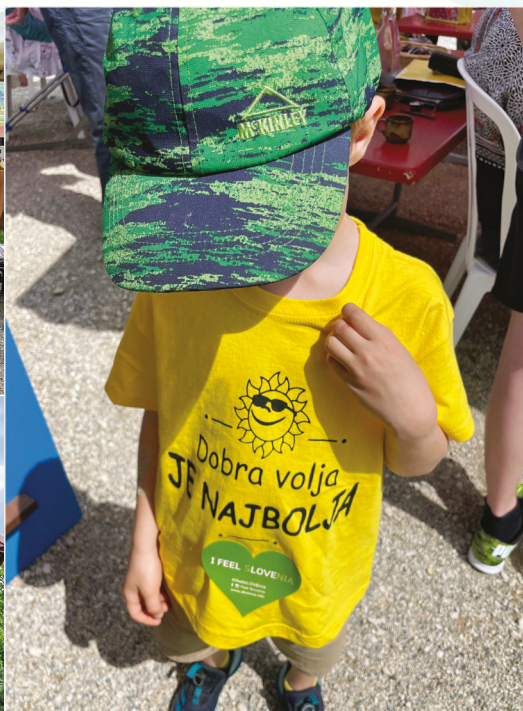

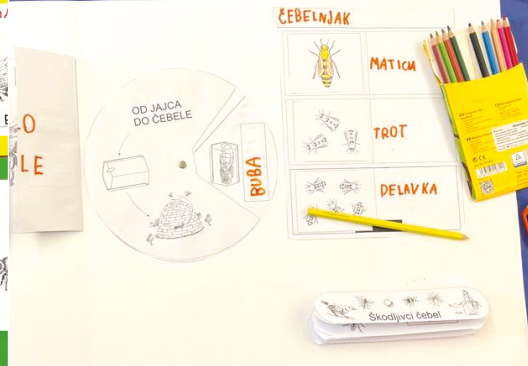
Svetovni dan čebel in oprashačevalcev

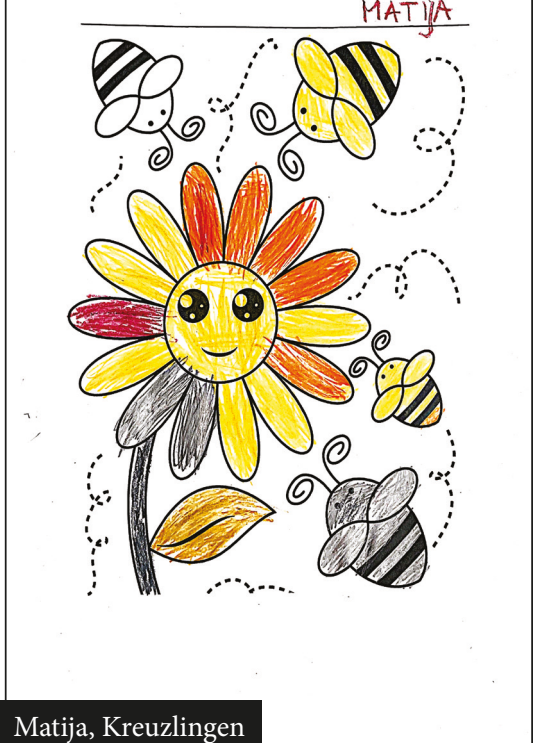
Zum zum zum. Lepo sončno soboto, 21. maja 2022, smo posvetili čebelarstvu. Odzvali smo se vabilu Veleposlaništva v Bernu, ki je organiziralo dogodek ob svetovnem dnevu čebel z združenjem Espace Abeilles v Cernieru, Neuchâtel. V dnevu, ki je godil vsaki čebeli smo se podali na izlet v francoski del Švice. Tam so nas pričakali čebelarji, predstavniki slovenskega veleposlatništva v Bernu in lokalni veljaki in veljakinje.

Naš pristanjen lonček je bil v obliki kratkega nastopa, nato pa smo izdelovali sveče iz čebeljega voska, izdelovali hotele za žuželke, jedli potico in raclette, odrasli so posadili medovito drevo in veliko govorili, ogledali smo si življenje čebel in slovenski čebelnjak in se na koncu z novimi vtisi in spoznanji odpravili domov na vse konce Švice. Spoznavanje čebel se ni ustavilo v Cernieru. V oddelkih smo še naprej spoznavali, brali, pisali, ustvarjali. Čebele imajo z nami več praznikov. Vedno, ko jim namenimo dobro misel.

Jasmina Lepoša

Čebela

Družina:

- matica
- trot
- delavke

Poklici:

Delavke imajo šest različnih poklicev: Najprej je čistilka, potem pa dojilja, skladiščnik, graditeljica, braniteljica in razadnje že nabiralica.

Temperatura:

Če je zelo vroče, nekatere čebele prše vodo, druge mahajo s krili. Ampak če je hladno, se združijo v eno živo žago, ki v svoji sredini dosega želeno temperaturo.

Carolina, Zürich

Simon

Čebelnjak

Čebelnjak

Teta Alenka in strica Branka stoji v

Čebelnjak je iz Lasa ima rjavo streho

Na sprednji strani so

Pobarvane so z modro ali rumeno barvo. Na spodnjem delu je

To je vhod v panj. Čebela Maja odleti na Tam je

mno in živali. Maja sreča

Pijek Polž in Maja je zelo pridna.

Leta od do Pridno nabira cvetni prah. Odrnese ga v panj.

Teta Alenka in stric Branko imata zelo dober

med testo streha panjske kovačnice odprina čebela vt metuljček

→ Poišči v besedilu vse živali.

→ Napiši živali v dvojlini in množini.

Kakšne so živali?

deževnik čmrlj mravljica

potek polž pikapolonica

Simon, Zürich

NAVODILO: Poveži pikice po številkah in pobarvaj.

Ali veš ...

... da imajo čebele pet oči? Imajo dve veliki oči na straneh glave in tri dodatna, preprostejša očesa v centru glave, s katerimi si pomagajo med letenjem. Vidijo pa le malo barv.

Strokovnjaki si niso enotni, katere barve lahko vidijo. A strinjajo se, da lahko vidijo spekter med modro in zeleno, nekaj oranžne in rumene. Rdečo barvo najbrž vidijo kot črno. Lahko pa vidijo ultravijolično svetlobo, katere ljudje ne vidimo. S tem spektrom si čebele pomagajo pri iskanju cvetov. Če ultravijolične svetlobe primanjkuje, čebele izgubijo zanimanje za nabiranje, razen če so v to prisiljene zaradi lakote.

Zala, Zürich

Iz počitniškega dnevnika

Iz počitniškega dnevnika

Jaz imam počitnice zelo rada, ker ni več treba iti v šolo in se ni treba učiti. Šla sem prvi teden v počitnicah v Jubla tabor. Šli smo v hribe za en teden. Igrali smo se veliko iger. Tudi peli smo veliko. Potem, ko je bilo tabor konec, smo bili en teden dni v Švici.

Odpeljali smo se na Hrvaško. Zelo je bila gneča. Vozili smo se 21 ur. Ustavili smo se in kupili velike krofe. V hotel otok Pag smo prišli ob drugi uri zjutraj. Neko noč je na morju zelo deževalo in veter je zelo pihal. Okno v naši se je skoraj zlomilo. Potem smo šli ven na balkon. Šli smo pogledat, če se je kaj zgodilo. Videli smo ladje, ki so ble prevezane pri skalah in so cel čas udarjale ob skale. Manjša ladja se je zlomila na pol in zjutraj so jo potegnili iz vode. Bila je še ena malo večja ladja iz Nemčije. V njej sta spala dva moška. Potem so poklicali policijo, ker moška nista mogla z ladje. Policija je prišla in jima pomagala iz poškodovane ladje. moškima. Eden od obeh moških je mogel še enkrat na ladjo, ker je bil samo v kopalkah. Policija je videla še manjšo belo ladjo. Prišel je tudi lastnik te ladje. Zjutraj je veliko ljudi pomagalo dvigniti ladjo iz vode. Na morju smo ostali 10 dni. Potem smo šli v Slovenijo. Ko smo prišli v Slovenijo. Šli smo v Postojnsko jamo. V njej je bilo zelo hladno. Videli smo dosti lepih stvari. Videli smo človeško ribico. Dobila sem peresnico v obliki človeške ribice. Potem smo prišli v Bakovce. Moja mama in ati so čez 3 dni šli nazaj v Švico. Jaz in Aleandra sve ostali še 5 dni v Sloveniji. Potem smo pa tudi midve šli v Švico.

V Švici smo šli v Trampolino, ker je imel Luan moj bratranec rojstni dan. Zelo zabavno je bilo. Drugi dan sem pa morala spet iti v šolo. In to so bile moje počitnice.

Leoni, Winterthur

Moj dan v šoli v Sloveniji

Z družino sem šla v Slovenijo za tri tedne.

V Švici smo imeli takrat počitnice. To je bilo aprila. Prespali smo pri babici. Moja babica ima hišo v Stranijah. Sosea Hana hodi na Blanco v šolo in me je vprašala, ce bi lahko šla z njo v šolo.

Zjutraj, ob pol sedmih, me je prišla iskat njena mamica. Šola traja od pol osmih do enih, potem pa imajo kosilo. Ob desetih pa smo imeli malico. Za malico smo imeli hotdog, za kosilo pa je bila juha, pire krompir, meso in špinača. Imeli smo tehniko, slovenščino, nemščino in angleščino. Po kosilu smo se lahko še šli do pol treh igrat. Petnajst do treh sem pa šla na avtobus in nazaj domov.

Najboljše mi je bilo, da sem se lahko peljala z avtobusom.

Kaja, Zürich

Iz počitniškega dnevnika

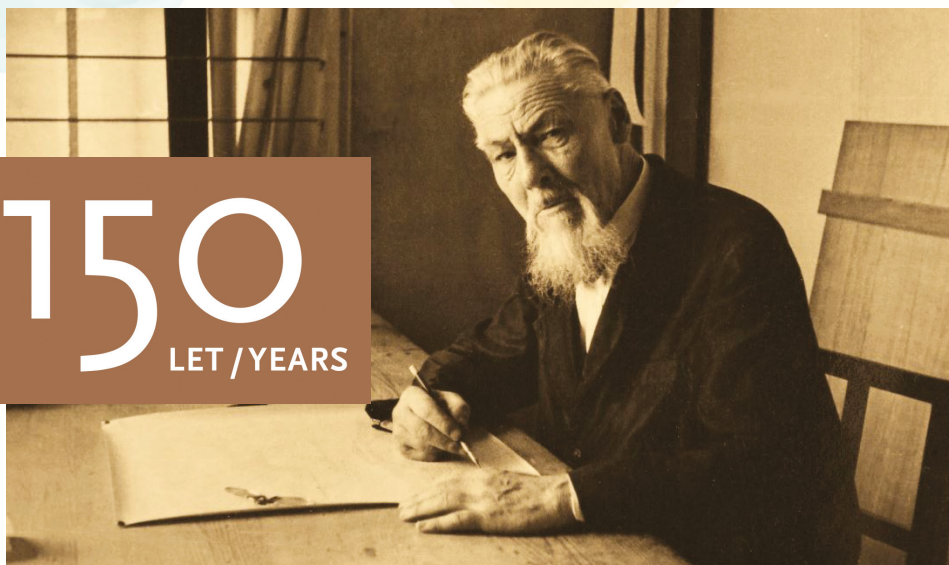
Med počitnicami sem bila v Italiji in Sloveniji.

V Italijo smo šli z ladjo, v Slovenijo z letalom. V Italiji gremo na morje.

Mi smo šli v Carraro in smo videli marmor. Z džipom smo se peljali skozi kamnolom. Zelo je bilo strmo. Potem smo šli v Piso. Šli smo noter v poševni stolp. Zelo visok je in mi smo šli čisto do vrha. Tam smo videli zvonce. Tako visok je bil, da skoraj nisem mogla dol gledat. Potem smo za par dni v Tičino. Potem pa še v Slovenijo. V Sloveniji smo šli v Ljubljano in smo videli babico in dedka. Zelo sem se veselila, ker jih eno leto nisem videla. Šli smo na Zaplano, kjer smo pekli palačinke, prišla sta tudi Miha in Uroš. Na Zaplani je gozd. Tam smo se imeli lušno. Ko smo pojedli palačinke, smo šli v gozd in bilo je temno. Nismo dobro videli, ampak smo zelo dobro poznali gozd. Potem smo šli nazaj v Ljubljano, kjer nas je čakal že oči in smo šli naprej v Lovrečico. Bile so zelo lepe počitnice.

Nina, Winterthur

JOŽE PLEČNIK 150 LET / YEARS

Jože Plečnik je izjemen slovenski arhitekt. Njegova dela se lahko vidi v Ljubljani, v Pragi, na Dunaju in drugje v Sloveniji. Ker je kombiniral različne arhitekturne elemente so mu nekateri pravili tudi moderni klasik. Imel je velik vpliv na moderno podobo Ljubljane, načrtoval je Tivoli, Tromostovje in Čevljarjev most. Rodil se je leta 1872 v mizarški družini. Kot otrok je zelo rad in dobro risal, a se mu je v gimnaziji zataknilo in so ga izpisali, čeprav so vsi vedeli, kako dobro zna risati. Pomagal je očetu pri mizarstvu, ki mu je zaradi njegove iznajdljivosti in natančnosti šlo zelo dobro. Za arhitekturo se je navdušil, ko je videl Wagnerjeve načrte za berlinsko katedralo.

Nato se je vpisal pri Wagnerju kot učenec. Ker je diplomsko delo opravil zelo dobro, je dobil nagrado. Denar je porabil za ogled Francije in Italije. Tam je spoznal druge sloge ki jih je pozneje uporabljal v svojih načrtih. Leta 1921 se je preselil v Ljubljano in predaval na Tehnični fakulteti, današnji Fakulteti za arhitekturo. Največ njegovih pomembnih del je nastalo med letoma 1925 in 1944. Plečnik je načrtoval tako javne, kako tudi zasebne zgradbe. Nekaj njegovih arhitekturnih projektov ni dokončal, a ker so njegovi načrti veliki in idealizirani, delujejo veličastno.

Jakob, Luzern

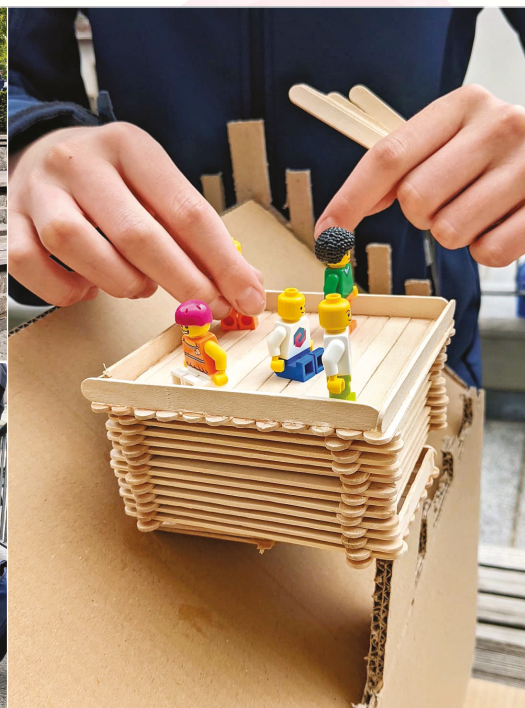

Naše mesto Zug in Hišica iz kock

Slovenske otroke v tujini poleg domačega okolja oblikuje njihova šola in okolje v katerem živijo. Prav zanimivo je opazovati, da je za te otroke »naša zastava« rdeče barve z belim križem. »Naša gora« bližnji Pilatus ali Rigi in na vprašanje o najvišji gori prav gotovo ne pomislijo na Triglav. "Naše mesto" ni Ljubljana, Škofja Loka ali Celje, ampak Bern, Luzern, Zürich ali Zug. Kjerkoli že, v teh tujih »naših mestih in vaseh« še vedno živijo slovenski in drugače govoreči otroci, za red še vedno skrbijo Muze Copatarice pisateljice Ele Peroci in njene punčke Jelke, po tujih mestih in gozdovih iščejo pot, sestavljajo hišice in iščejo žoge v potokih.

Naš Zug je majhno mesto. Ravno prav veliko, da se otroci v njem ne izgubijo in najdejo dovolj koticov za igranje. Slovenski otroci

tu obiskujejo dopolnilni pouk slovenščine že drugo leto. Šola, v kateri se zbirajo vsako soboto, je v starem delu mesta, ravno ob mestnem muzeju, galeriji in knjižnici. Ob šoli je potok, kamor rada zaide nogometna žoga s šolskega igrišča in v bližini so sprehajališča ob jezeru, kjer se vedno dogaja kaj zanimivega. Učitelj slovenščine me je že dolgo prosil, da otrokom približava temo arhitekture. In oh, kako je beseda arhitektura majhnim otrokom dolgočasna. Ne pomaga prav veliko, da se v Ljubljani letos praznuje 150. letnica rojstva arhitekta Jožefa Plečnika. Max in Leo iz Zuga sta prejšnje poletne počitnice obiskala njegovo hišo in muzej v Ljubljani, a najbolj sta si zapomnila, kako zelo strog arhitekt je bil. Da otrokom približava arhitekturo, sva se zato z učiteljem odločila, da na eno od sobotnih juter namesto šolske učilnice uporabiva prostor okrog šole. Z otroki pa

Mini arhitekturna delavnica v mestu Zug

Dopolnilni pouk slovenščine v Švici, Kneževini
Lihtenštajn in na Predarlskem, oddelek Zug

7.5.2022 od 9h do 12h
Šola Burgbach, Sankt-Oswalds-Gasse 3, Zug

namesto slik, risb, načrtov in besed na šolski tabli opazujemo, kako arhitektura s pomočjo ustvarjalcev in prebivalcev v mestu živi. Za pomoč sva si izbrala še punčko Jelko (Ela Peroci, Lidija Osterc: Hišica iz kock), ki ravno tako išče pot do nove hišice.

Da nista arhitektura in umetnost v mestu samo za muzeje in opazovanje, že dolgo razmišljajo in razpravljajo odgovorni v našem mestu. Zug ima veliko zbirko javnih skulptur raznih umetnikov in javni prostori se gradijo in obnavljajo dolgo in z veliko razmisleka. Pred nekaj desetletji se je v oblikovanje vključila mestna galerija Kunsthaus Zug, ki je pričela vabiti umetnike s celega sveta in jim podelila naloge, da

namesto za galerijo ustvarijo delo za mesto.

Nekaj, kar prostor in umetnost približa prebivalcem in obiskovalcem. Eno najbolj posrečenih sodelovanj je mestu in galeriji uspelo z japonskim umetnikom Tadashijem Kawamatom. Po nekaj kratkih obiskih, opazovanjih in dolgih razgovorih je Tadashi Kawamata po mestu in ob jezeru načrtoval in zgradil lesene postaje, ki jih ljudje brez razmišljanja o umetnosti in brez zadržkov vsakodnevno uporabljajo. Zgradil jih je s svojimi rokami, s pomočniki, s pomočjo brezposelnih in z vojaki iz svežega, neobdelanega lesa iz bližnjih gozdov.

Dve od Tadashijevih postaj smo si podrobno ogledali. Prva stoji ravno ob naši šoli in je stopničasta pot iz dolgih lesenih desk, ki se vije ob potoku. Otroci po njej radi skačejo, ker topotanje prav lepo bobni in z nje opazujejo potok. Po njej težko tečeš, ker moraš paziti na stopnice, včasih je spolzka in nima ograje. Na njej lahko sediš. Z otroki smo opazovali, kako se neobdelan les spreminja skozi čas. Gledali smo razpoke, kako sivi in kako na njem raste mah in skozi njega kuka nepokošena trava z bližnjega travnika. Opazovali smo ga, ko smo hodili v eno smer in v drugo. Poskušali smo ugotoviti, zakaj je Tadashi obrnil deske tako in ne drugače in zakaj poti ni naredil bolj ravne in bolj varne. Je hotel, da nekaj vidimo in slišimo? Ali pa da le poslušamo svojo hojo in razmišljamo zakaj nam je ta

pot, kljub nerodnosti ljubša kot tista navadna, asfaltirana?

K drugi postaji smo se odpravili na dopoldansko malico. Na trgu Landesgemeinde ob jezeru je kamnita arena, kjer se ljudje pogosto zbirajo in prirejajo dogodke. Tadashi je kamnite klopi prekril z deskami, da je sedenje bolj udobno. Po klopeh se odlično skače in s klopi se lahko posluša ptičje petje, gleda na jezero in opazuje mimoidoče. S te točke smo lahko od daleč pokazali na ostale Tadashijeve postaje: leseni pomol na jezeru za rumeno ladjo, dolge lesene pomole na kopnem, pol-odprte hišice na kopališču in čisto na koncu, dvignjeni leseni oder za manjše dogodke. Odkrili smo, da so prav vsa Tadashijeva dela za mesto Zug zelo uporabna in zabavna za igro, da zaradi neobdelanega lesa hitro spreminjajo barvo in se hitro uničujejo, a da jih zaradi uporabnosti mesto ves čas obnavlja. Po tem, ko smo spoznali preproste Tadashijeve lesene konstrukcije, smo se z otroki pogovarjali o zgodbi Hišica iz kock. Tadashijeva pot nas je spomnila na nit, ki Jelko vodi nazaj domov in hišica iz kock nas je spomnila na lesene deske, ki jih čas uničuje in jih vedno znova sestavljamo. Jelka je na svoji poti potrebovala pomoč in srečo in ugotovili smo, da je ravno tako tudi mesto Zug potrebovalo veliko volje in časa,

da naredi mesto prijazno ljudem.

Pri šoli smo se spraševali, iz česa bi mi na Jelkinem mestu sestavili našo hišico in v čem bi bila naša hišica posebna. Prav vsak je imel svoj najljubši material in veliko idej, kaj bi njihova hišica počela. Po pogovoru sva z učiteljem otroke končno prepustila delu. Pred našo šolo smo pripravili model šole z igriščem iz kartona in otroci so na njem sestavljali lesene palčke v stolpe, stopnice, klančine in balkone. Model v merilu 1:50 se je izkazal kot prava velikost, kjer otroci razumejo prikazan prostor, v njem lahko ustvarjajo svoje ideje in se na koncu s pomočjo lego figuric tudi skupaj igrajo. Brez izjeme so se otroci z velikim veseljem spremenili v ustvarjalce svojih idej. Z učiteljem in otroki smo tega sobotnega jutra spoznali, kako nas lahko vsakodnevni predmeti kot so stopnice ali klop opomnijo, da za skupno življenje potrebujemo hiše, mesta, naravo. Izvedeli smo, da je mesto Zug potrebovalo pomoč umetnika Tadashija, da mesto približa meščanom in da je Jelka potrebovala srečo in pomoč, da je znova sestavila hišico iz kock. In naučili smo se, da smo tako prebivalci našega mesta kot ustvarjalci, in da lahko v našem okolju z idejami veliko tudi sami prispevamo.

*Marija Gramc,
mama učencev Maxa in Lea*

Znan glas, ki je dobil svoj obraz

Čeprav Mirana Alešiča mnogi starejši bralci Vrstic poznate po njegovem markantnem glasu iz malih zaslonov, smo z njim opravili intervju z željo, da predvsem mlajšim bralcem predstavimo slovenskega novinarja, voditelja TV-oddaj, različnih prireditev, komentatorja ter očeta Milana Alešiča. Letošnja prireditev Slovenski otroci vabijo 2022 ne bi bila to, kar je bila, če ne bi pri tem pomagal, komentiral in bil voditelj olimpijskih iger kot si ga lahko samo želimo.

**Izziv je
povabiti
novinarja
na intervju.**

**Kako bi opisal
svoje profesionano
življenje kot novinar?**

Jaz sem Miran, sem novinar že celo svoje življenje. Rad imam avtomobile, rad imam hitrost, rad imam šport, rad imam prijazne ljudi in ubogljuje otroke.

Življenje novinarja je bilo dinamično kar pecej časa, sedaj pa bolj umirjeno. 25 let sem pokrival dirke formule 1, hodil po vseh dirkah, pokrival tudi kakšne druge športe, izdajal sem motošportne revije in tudi kakšne druge revije. Novinarsko delo je delo, ki zahteva veliko radovednosti, veliko vedoželjnosti, veliko dinamike, veliko potovanj, nima urnika. Pravno novinarstvo

za novinarja ne sme biti poklic ampak neke vrste poslanstvo in način življenja.

Kaj te je prineslo v Švico?

Švicarski družbeni in politični sistem mi je že od mladih nog, ko sem se začel za to zanimati, bil zelo všeč. Knjiga iz osemdesetih let, ki jo je izdal Anton Rupnik z naslovom Švicarska konfederacija CH, se mi zdi, se imenuje. V njej je vse natančno zelo lepo opisano, kar mi je bilo zelo všeč. Potem so me poti odnesle drugam. Sklop naključij je potem botroval, da sem končal v Švici. Medtem sem poročal vso slovensko osamosvojitveno vojno kot dopisnik za Zueriški radio iz Slovenije. Na koncu so me okoliščine prinesle do tega, da sedaj živim med Švico in Ljubljano. Sicer živim večinsko tukaj, ampak še vseeno med Švico in Ljubljano.

Bi na kratko povlekel vspeorednice med Slovenijo in Švico? Kako ti vidiš prednosti in slabosti življenja v Švici?

Predvsem bi se osredotočili na življenje družin v tem okolju.

Za družino je Švica zelo draga država, zato

NAJ ...

barva: od modre do rjave
hrana: vse vrste pašte in palačinke
žival: kozorog
knjiža: preveč jih je
rastlina: planika
država: Švica
jezik: slovenščina

je potrebno pri načrtovanju družine v Švici razmišljati tudi o tem. Predvsem pa je zelo urejena država. Država jasnih pravil, norm, sistema, ki je zagotovo za vzgojo otrok zelo prijazna. Je zelo zelena, čista, z ogromno možnostmi, z največ muzeji na prebivalca na svetu, od katerih jih je veliko prilagojenih mladostnikom in otrokom. Zanimiva tudi zaradi veliko jezer, z veliko okolja za športno in prostočasno dejavnost in poleti in pozimi. V tem pogledu je Švica zagotovo zanimiva država. Mogoče pa je Slovenija bolj sproščena, veliko več je spontanih druženj, spontanih prijateljstev. Neke vrste spontano odraščanje pa je zagotovo na strani odraščanja v Sloveniji.

Kaj ti pomeni slovenščina?

Ja, zanimivo vprašanje. Švicarji zase pravijo, da niso narod, da so interesna skupnost, kar se mi zdi zelo zanimivo. Slovenci smo seveda

narod, ki se je skozi zgodovino oblikoval in ohranil prav zaradi jezika. Za biti Slovenec je obvladanje slovenskega jezika temeljnega in osnovnega pomena, zato mislim, da vsak, ki želi biti Slovenec mora to najprej pridobiti skozi znanje in obvladanje slovenskega jezika.

Zanima nas, kako si doživel športne igre, ki so se zgodile pod imenom Olimpijske igre DPS v Švici 2022.

To je bilo namenjeno mladim in otrokom. Glede na to, ko sem opazoval in komentiral te tri ure otroškega druženja, tekmovalnega, zabavnega, mislim, da ste se zelo zelo dobro imeli in če so se imeli otroci dobro, smo se imeli tudi mi dobro. Čeprav sem se bal, da bo kaotično, pa je bilo na koncu zelo zgledno in vzorno organizirano, tudi ta športni del tekmovanja.

Pripravila Jasmina Lepoša

2022

Slovenski otroci vabijo

Dočakali smo nedeljo 12. junija 2022. Izkazalo se je, da bo to dan, ki bo ostal še dolgo v lepem spominu. Martin Krpan je spet presegel sam sebe in skupaj z učitelji, starši in otroki izpeljal 1. olimpijske igre dopolnilnega pouka slovenščine.

Priprave so potekale že tedne pred dogodkom. Učitelji so se v razredu pogovarjali z otroki o športu, panogah in olimpijskih igrah. Ustvarjali so in se življali v vlogo športnika. Martin Krpan pa je sestankoval, načrtoval, pripravljal in se organiziral. Učitelji smo povezovali rep in glavo in skrbeli za prijave, oblikovanje skupin, izdelavo zastav in napisov in še tistih nešteto malenkosti vmes. Ker v Švici ni slabega vremena, smo se odločili, da bodo naše DPS olimpijske igre potekale v vsakem vremenu, mi pa se bomo temu prilagodili z ustrezno obleko. Na koncu je celo vreme sodelovalo in se predstavilo v svoji najlepši sončni izdaji.

Ko je napočil pomemben popoldan, so se družine podale po hribu skozi gozd do naše najete hišice s travnikom, ki je služil glavnemu prizorišču iger.

Kot se za vsake igre spodobi, je najprej potekala akreditacija športnikov in uvrstanje tekmovalcev v skupine, ki so si za oznake izposodile barve olimpijskih krogov. Kasneje so si skupine nadele tudi imena. Nagrada

za najbolj izvirno ime je prinesla dodatne tri točke. Turbo polžki so si jih nedvomno prislužili.

Pričela se je otvoritvena slovesnost.

Po mimohodu, himni, prižigu olimpijskega ognja, prisegi in po otvoritvi olimpijskih iger (to nalogo je opravil naš cenjeni veleposlanik g. Iztok Grmek), so se igre pričele. Lea Weyrman Lozar, ki se je bila profesionalna smučarka je prav tako profesionalno organizirala in izpeljala športne igre. Miran Ališič jih je komentiral še bolj zagnano kot

formulo 1. Nekaj staršev se je prelevilo v natančne sodnike, drugi v vodje skupin, največ pa jih je navijalo in spodbujalo novopečene olimpijce in olimpijke. Dan je minil kot najhitrejši tek čez ovire in na koncu smo se skupaj veselili medalj in priznanj, ki so bile samo še češnja na smetani. Podlaga so bile dobrote, spečene na olimpijskem ognju. Utrujeni in več kot zadovoljni z nasmehi na obrazih smo si obljubili, da ob letu spet.

Jasmina Lepoša

Olimpijada je čas štirih let v času med obema olimpijskima igrama. V času olimpijskih iger, po navadi trajajo 14 dni, pa bi naj po vsem svetu prevladal mir. Takšne so želje organizatorjev.

Prve olimpijske igre so bile leta 1000 pr. n. št. in so svetem kraju Olimpija. Najprej je bila le ena tekma nato pa so trajale pet dni in so vključevale: rokoborba in tekma vozov. Tekmovalci in gledalci so bili le moški. Na teh igrah je bila zmaga bolj pomembna kot danes. Zmagovalec je dobil venec iz oljčnih vejic, kip ali vazo, trinožnik iz plemenitih kovin, niso rabili plačevati davkov, dobivali so zastonj hrano in peli so jim ode ter pesniki so pisali pesmi o njih. Zmaga je bila nadvse pomembna, poraz pa sramota tako za tekmovalca kot za državo. Kasneje so tekmovali v teku, dvoboju, peteroboju, dirkah z konji in z vozovi ter iz brali so tudi najboljšega trobentača in pevca.

Prve olimpijske igre moderne dobe so se začele v Atenah leta 1896. šele leta 1924 so bile

organizirane prve zimske olimpijske igre v Chamonix. Po drugi svetovni vojni so bile igre vsako četrto leto.

Olimpijske igre se začnejo z razkošno slovesnostjo s prižiganjem olimpijskega plamena. Ta slovesnost izvira iz leta 1928, ko je Francoz Pierre de Coubertin pozval športnike k spoštovanju olimpijskega duha. Prižigajo ga v spomin na prve igre. Na stadion, kjer bodo potekale igre, ga prinesejo tekači iz Grčije.

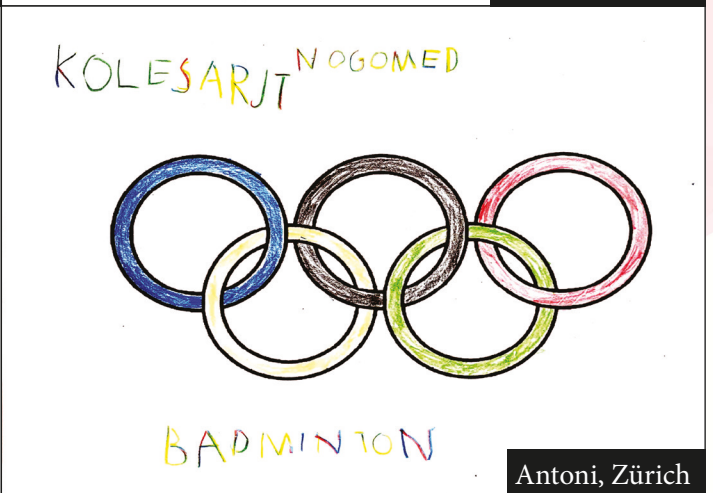
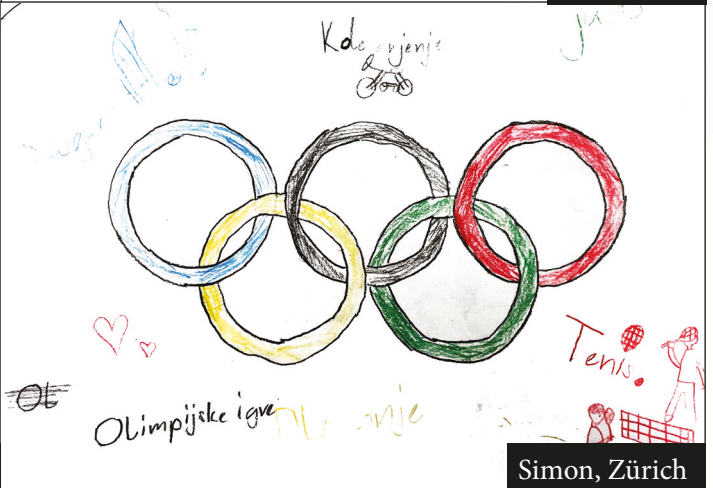
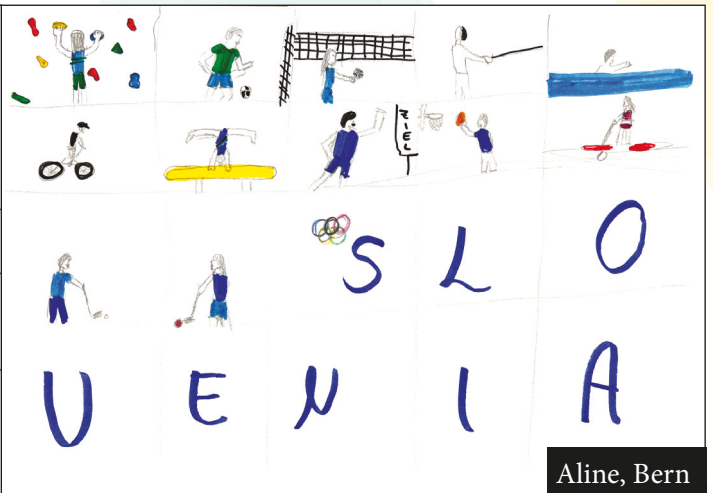
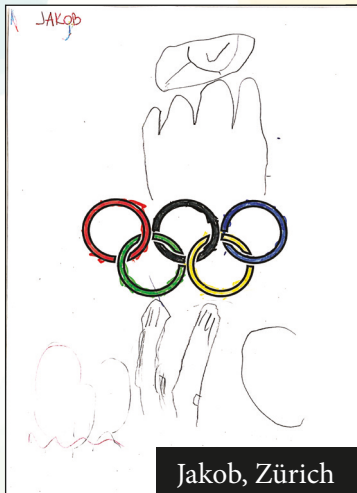
Olimpijski krogi so eden od najbolj cenjenih znakov na svetu. Gre za pet med seboj povezanih barvnih krogov, ki predstavljajo pet med seboj povezanih celin, ki se med seboj spoštujejo.

Himna olimpijskih iger je Olimpijska oda. Prvič so jo izvedli v že na prvih igrah v Atenah. Vsakič športniki prisežejo tudi olimpijsko prisego ter obljubijo, da se bodo borili pošteno in spoštovali pravila ter tekmovali viteško – za slavo športa in v čast svojih ekip.

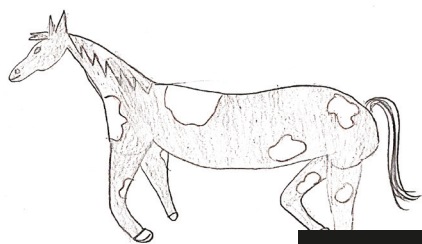
Matevž, Luzern

Himna olimpijskih iger je Olimpijska oda. Prvič so jo izvedli v že na prvih igrah v Atenah. Vsakič športniki prisežejo tudi olimpijsko prisego ter obljubijo, da se bodo borili pošteno in spoštovali pravila ter tekmovali viteško – za slavo športa in v čast svojih ekip.

[illegible]

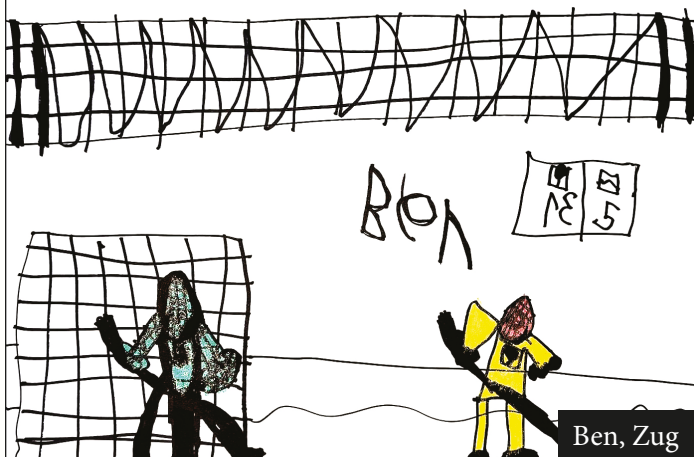
Moj najljubši šport je jahanje, ker je en šport s konjem. Jaz jaham in Redlikon. Mojem konju je ime Yakima. Je svetlo rjav z belimi pikami. Jaham približno tri leta. Jahat grem enkrat na teden. Na konju sem eno uro. Na koncu mi konja ni treba čistiti, ker gre vodpiti hlev in se spet umaže. Yuna

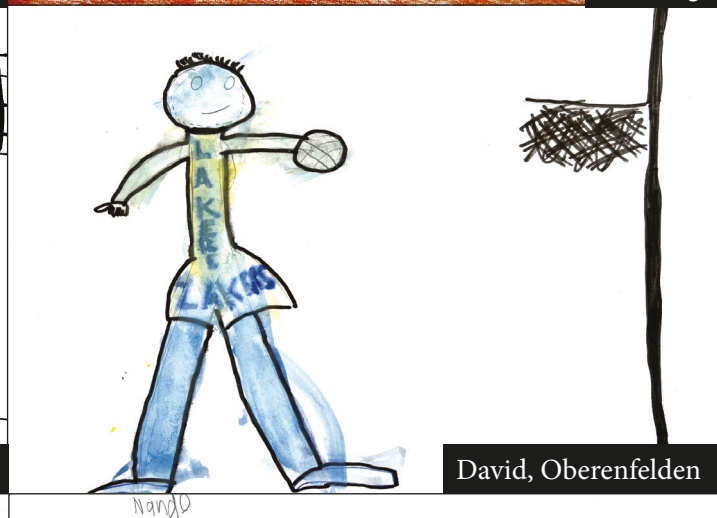
Yuna, Rapperswil

Leo, Zug

Ben, Zug

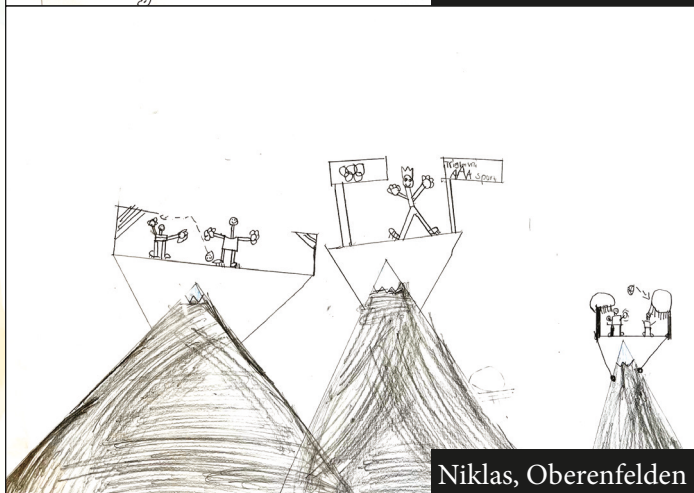
David, Oberenfelden

Leonie, Oberenfelden

Nando, Oberenfelden

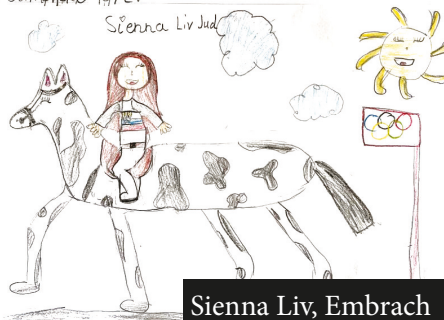
Niklas, Oberenfelden

Vanja, Basel

Jahanje

Rada bi postala jahačica. Jahača bi na konju. Tekmovala bi v dveh disciplinah, v dresuri in skakanju. Trenirala bi vsake dni. Konju bi bilo ime Leni. Kobilica bi me morala ubogati. Želim si, da grem na olimpijske igre.

Sienna Liv Jud

Datum: 18.5.22

Športni dan

Jutro! Športni dan, jaz rad skakljam. Dobro sem spal, komaj čakam, da se bom igral. Žoga mi podaj, trojko bava dala. Ina zmagala to ni šala. Gremo na kolo, hitro na gol, prvi smo, a ni to nore. Daj mi roko, bava sla, teki do konca sveta. Jam nas čaka kup medalj, hrib iz kokolade in zlat pokal. Tako smo veseli, da bomo peli.

Max, Zug

Streljanje

Jaz streljam v tarčo. Ker je glasno, nosim slušalke. Če bom zadel v središče, bom dobil medaljo.

1000 Mark

Mark, Embrach

Košarka

Kašerkaš vodi žogo. On more hiteti, biti hiter. Hitro mora zadeti žogo.

Leon

Leon, Embrach

Košarka

Ko bom velik, bom igral košarko. Za igro potrebujem koš, žogo, kratko majico, kratke hlače, dobre športne čevlje. Ena skupina igra proti drugi skupini. Igralci mečejo žogo v koš. Košarka se lahko igra zunaj in notri, meni je boljše zunaj igrati.

Igor, Embrach

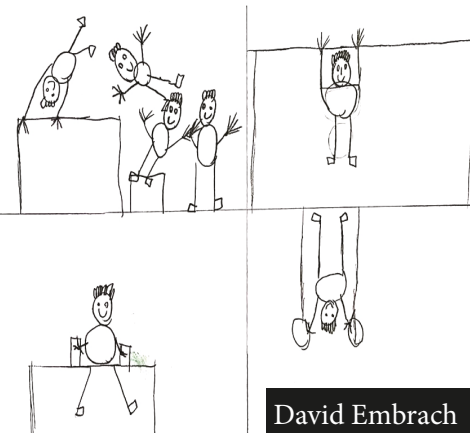
Treniram gimnastiko. Obleče. Imam dres, uži se delati. Lepe prevale nazaj delam. Salte, kole in stajo na rokah.

Eva, Embrach

Odrasla gimnastika

Jaz treniram odraslo gimnastiko že 3 leta. Jaz treniram 6 orodja. To so: krogi, drog, konjski opar, bradla. Moje naj, bolše mesto je 4. mesto. Moj najljubši orodje so krogi.

David Embrach

Na olimpijskih igrah mi je bilo zelo zabavno, ker je bilo veliko zanimivih iger. Najbolj všeč mi je bil poligon, ker sem bil hiter. Gasenica mi ni bila všeč, ker sem se vedno moral skloniti. Bilo je dosti sladkarij! 😊 Bilo mi je všeč, da smo zaigrali slovensko himno in prižgali olimpijski ogenj. Rad sem nosil olimpijsko zastavo. Bilo je lepo, da smo se družili z drugimi slovenskimi družinami.

Tim, Rapperswil

Vsa jabolka so za konje

Lea Weyermann Lozar je mamica dveh učenk DPS iz oddelka v Bernu in nekdanja profesionalna športnica. Letos smo v Združenju Martin Krpan hitro spoznali, da je iz pravega testa, da je prava oseba, ki nam s svojim znanjem, energijo in športnim duhom lahko pomaga izpeljati naše tihe želje - prve prave šolske olimpijske igre. Videli smo, da je svojo vlogo vzela odgovorno, za njo je danes marsikatera neprespana noč, kar nekaj sestankov z organizatorji in temeljita priprava. Na dan olimpijskih iger je s svojo piščalko in pomočniki sodniki glasno navijala za vsakega malega športnika. Ker smo jo želeli bližje spoznati, smo ji zastavili nekaj vprašanj.

Lea, katera beseda te najbolj opiše?

Smučarka ☺ Če se omejim samo na eno besedo.

Kako bi se predstavila našim bralcem?

Odrasla sem s starši in starejšim bratom v Lescah na Gorenjskem. Že zelo zgodaj sem se zaljubila v smučanje in vse zime preživela na smučiščih po Sloveniji, Avstriji in drugod po Evropi. Za seboj imam uspešno športno kariero, ki me sicer ni popeljala do olimpijskih iger, mi je bila pa glavna življenjska šola. Vedno me je vleklo v svet in pri rosnih 21 letih sem odšla v ZDA, kjer sem končala študij in zaključila športno kariero kot univerzitetna državna prvakinja, obenem pa pričela poslovno pot. Leta 2008 sem se preselila v Bern, kjer delam in živim z možem in hčerkami še danes. Po srcu in duši sem še vedno športnica, kar se odraža v mojem delu kot koučinja za vodje in ekipe v organizacijah. Inspiracijo mi dajeta hčerki, Stella in Luana, energijo pa si tankam s športom, glasbo, branjem in v družbi prijateljev.

Kateri je tvoj najljubši šport in zakaj?

Smučanje ostaja moja športna ljubezen. Meni ni lepšega kot to, da se zjutraj povzpneš na vrh smučišča, vdihneš svež zimski zrak in opazuješ prve sončne žarke, ki prikukajo izza hribov, potem pa se spustiš v dolino, s smučkami rišeš tirnice v sneg, se poigravaš z zavoji in hitrostjo. To mi da nepopisljiv občutek igrivosti, energije in svobode.

Bi nam lahko zaupala kakšno svojo smešno športno prigodo?

Smešnih prigod je bilo ogromno. Ko sem bila stara nekje 13 ali 14 let smo poleti vedno odšli na enotedenske priprave, kjer smo imeli od jutra do večera razne športne aktivnosti; kolesarjenje, plavanje, jahanje, vožnja s kanuji. In take aktivnosti priženejo tudi lakoto. Ko smo nekega dne kolesarili, sta moja prijateljica Nina in moj brat Tilen ob poti zagledala jablane in si postregla z jabolki. Pri „rabutanju“ jih je opazila gospa in ju opozorila, da bosta njihovim konjem pojedla vsa jabolka. Seveda sta hitro

tekla proč, ampak nekaj jabolk, čeprav so bile za konje, sta vseeno uspela vzeti seboj. Od takrat naprej smo se vedno hecali, da so vsa jabolka za konje. Ob spominu na to prigodo smo se vedno zelo nasmejali.

Se ti je pri športu kdaj kaj nevarnega zgodilo in si morala zato v bolnišnico?

Imela sem kar nekaj groznih padcev, tako, da so bili obiski na urgenco precej pogosti. Na srečo se je vedno izkazalo, da gre za manjšo poškodbo. Samo enkrat sem dve noči preživela na otroškem oddelku v bolnišnici na Jesenicah zaradi udarca v hrbet. Bolj kot mene, je skrbelo mojo mami.

Ali znaš kuhati in kaj najraje kuhaš?

Peka mi gre bolje od rok kot vrtenje kuhalnice. Rada naredim zelenjavno pito, lazanjo, pečen krompir z mesno štrugo. Zelo uživam tudi ob pripravi sladice kot so tiramisu, razne kreme, cupcakes, bananin kruh.

Katera knjiga ti je bila v tvojem otroštvu najbolj pri srcu in si jo rada prebirala?

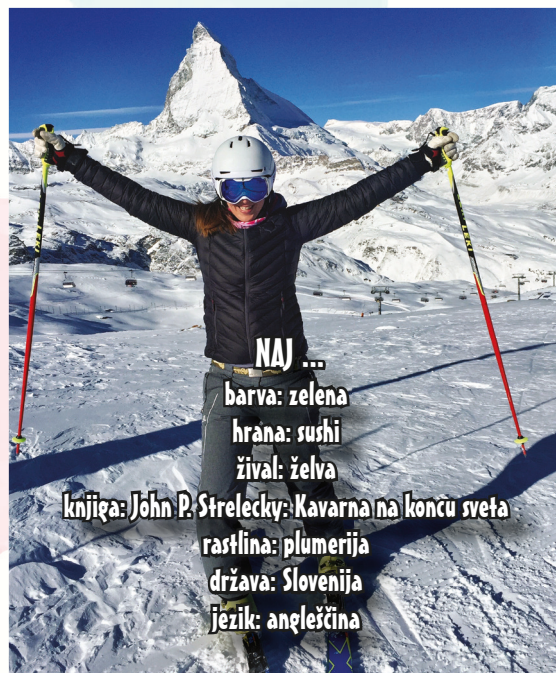
Zelo rada sem brala zbirko knjig 5 Prijateljev. Mislim, da sem jih prebrala tako v slovenščini kot v angleščini.

Si rada obiskovala šolo in se učila?

Ko sem bila mlajša, sem rajši preživela čas na smučeh, kot hodila v šolo. 😊 To se je z leti spremenilo. Danes se smatram za večno učenko, ki se vsak dan nauči nekaj novega.

Ali se rada smeješ?

Zelo.

Kako to, da si povezana s slovensko skupnostjo v Švici?

Že ko sem živela v ZDA sem se tam zelo hitro povezala s Slovenci. Tudi tukaj v Švici mi je vez s slovensko skupnostjo zelo pomembna, predvsem odkar sem mamica dvema hčerkama. Želim si, da spoznata in odrasčata s slovensko kulturo, običaji, jezikom. In pa klepet in poznanstva s Slovenci v tujini so vedno nekaj prisrčnega in posebnega, kar zelo cenim.

Pogrešaš kdaj Slovenijo?

Najbolj domače, prijatelje, našo hrano in slovensko spontanost. Predvsem v poletnih mesecih se mi toži po Sloveniji, po morju, Gorenjski, raznih prireditvah, piknikih.

Pripravila Anja Dobrovč

Ne pišem za otroke, pišem otrokom in tako se z njimi pogovarjam!

To so besede pisateljice Ele Peroci. V letu 2022 obeležujemo 100. obletnico rojstva. S svojim pravljičami je obogatila marsikatero otroštvo, tudi vaše, dragi starši. Ker si zasluži posebno mesto v slovenskem prostoru, smo ji pri pouku učiteljici in učitelj posvetili posebno mesto. Sodobne pravljice kot so Moj dežnik je lahko balon, Hišica iz kock, Muca copatarica in številne druge so vzbudila zanimanje in odziv v več jezikih, tudi likovnem, kar je vidno že na prvi strani naših Vrstic.

Rajko Tekalec

Naja, Bern

Max, Bern

Luana, Bern

Liam, Bern

Klara, Bern

Anej, Bern

Anaja, Bern

Stella, Bern

Najla, Bern

Alexia, Baden

Pozorno preberi besedilo in obkroži pravilne odgovore.

Jelka se je žogala na trati ob potoku. Njena žoga je bila:

- a) velika, modra.
- b) nova, rumena.
- c) stara, rdeča.
- d) nova, rdeča.

Dežnik je postal balon. Jelka je nosil

- a) nad kranjskimi ulicami.
- b) nad tržaškimi ulicami.
- c) nad ljubljanskimi ulicami.

Jelka je s svojim dežnikom pristala

- a) v deželi Klobučariji.
- b) v deželi Dežnikariji.
- c) v deželi Vsevidi.

Nariši klobuk in vanj napiši pesem.

Moj dežnik, moj dežnik je lahko balon. Ne rabim klobuka, ne rabim balona, samo moj dežnik. Moj dežnik, moj dežnik je

lahko balon, il samo moj dežnik.

Carolina, Zürich

Ali si želiš potovati z balonom? Primi za kljuko, zapri oči in močno si zoželi, da bi letel. Tvoj dežnik bo postal balon. Kam si želiš poleteti?

Opisi svoje potovanje med oblaki.

Letim po zraku. Nad velikimi ljudmi ki so zelo majhni. Vidim doždevne travnike, reke, hise in polna druga lepote. Letim nad visoko goro. Kar naenkrat, pristane. Prišel sem nazaj domov.

Kaj je storila Jelka?

izgubila je žogo in je odletela od doma.

Kakšno je dežela Klobučarija?

Dežela Klobučarija je dežela iz kare rastejo klobuki. Tam lahko odtrgamo in vzamemo.

Pozorno preberi besedilo in obkroži pravilne odgovore.

Jelka se je žogala na trati ob potoku. Njena žoga je bila:

- a) velika, modra.
- b) nova, rumena.
- c) stara, rdeča.
- d) nova, rdeča.

Dežnik je postal balon. Jelka je nosil

- a) nad kranjskimi ulicami.
- b) nad tržaškimi ulicami.
- c) nad ljubljanskimi ulicami.

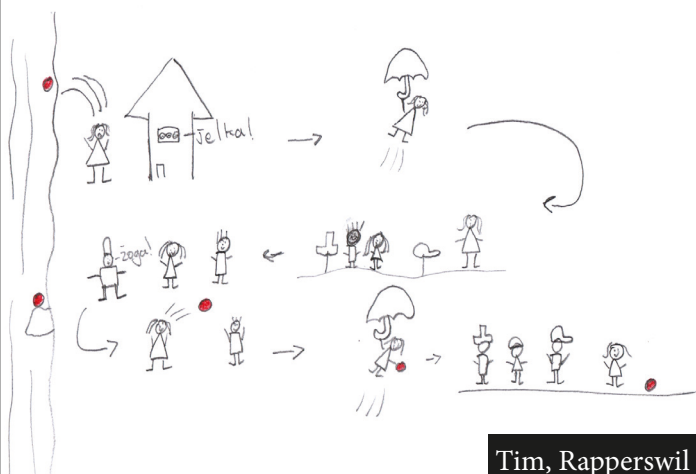
Jelka je s svojim dežnikom pristala

- a) v deželi Klobučariji.
- b) v deželi Dežnikariji.
- c) v deželi Vsevidi.

Nariši klobuk in vanj napiši pesem.

Simon, Zürich

Tim, Rapperswil

Pozorno preberi besedilo in obkroži pravilne odgovore.

Jelka se je žogala na trati ob potoku. Njena žoga je bila:

- a) velika, modra.
- b) nova, rumena.
- c) stara, rdeča.
- d) nova, rdeča.

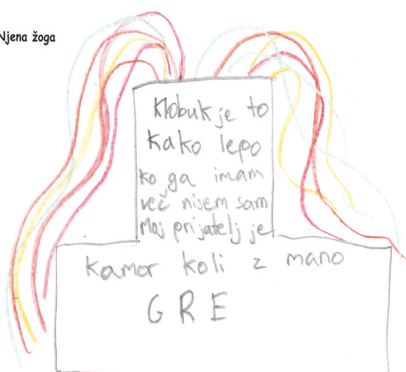
Dežnik je postal balon. Jelka je nosil

- a) nad kranjskimi ulicami.
- b) nad tržaškimi ulicami.
- c) nad ljubljanskimi ulicami.

Jelka je s svojim dežnikom pristala

- a) v deželi Klobučariji.
- b) v deželi Dežnikariji.
- c) v deželi Vsevidi.

Nariši klobuk in vanj napiši pesem.

Tim, Rapperswil

Jelka se je igrala na trati z novo žogo. Metala je žogo visoko v zrak. Žoga ji je padla v potok. Dedek, babica, mama, oče in teta so bili hudi. Prijela je svoj rumeni dežnik in zaprla oči. Dežnik se je spremenil v balon. Poletela je nad Ljubljano. Pristala je v Klobučariji. Tam se je srečala otroci. Tam so rastle klobuke. Jelka je nabrala klobuke. Potem je letela domov. Doma je razdelila klobuke.

Yuna, Rapperswil

Jelka se je z novo žogo žogala ob potoku. Ni bila previdna in ji je žoga padla v potok. Z balonom je odletela stran od hudih sorodnikov v klobučarijo. Tam je srečala otroke in vsevid ji je našel žogo. Ko je prišla nazaj domov, je sorodnike obdarila z lepimi klobuki.

Tim

Tim, Rapperswil

Pozorno preberi besedilo in obkroži pravilne odgovore.

Nariši klobuk in vanj napiši pesem.

Jelka se je žogala na trati ob potoku. Njena žoga je bila:

- a) velika, modra.
- b) nova, rumena.
- c) stara, rdeča.
- d) nova, rdeča.

Dežnik je postal balon. Jelka je nosil

- a) nad kranjskimi ulicami.
- b) nad tržaškimi ulicami.
- c) nad ljubljanskimi ulicami.

Jelka je s svojim dežnikom pristala

- a) v deželi Klobučariji.
- b) v deželi Dežnikariji.
- c) v deželi Vsevidi.

Zala, Zürich

MOJ DEŽNIK JE LAHKO BALON

- Jelka se je igrala na travi s svojo novo žogo. Toda žoga je padla v potok in potok je žogo odnesel. Sorodnike so bile jezni. Jelkin dežnik je postal balon. Jelka je z nim poletela po Ljubljani. Potem se je spuščala v klobučarijo. Tam rastejo klobuki in tam je tudi srečala otroke iz njene ulice. Vsevid je videl žogo in jo dal Jelki. Za sorodnike je Jelka odtrgala klobuke in domov letela. Ko so mami, tati, teta, babica in dedek dobili klobuke, so vsi bile veseli.

Meni je pravica ker vseč. Je za male otroke, ampak je ker dobra."

Carolina

Carolina, Zürich

Florian, Kreuzlingen

Tom, Kreuzlingen

Lian, Kreuzlingen

Florian, Kreuzlingen

Lucas, Kreuzlingen

Kateri klobuk v deželi Klobučariji bi izbral? Na levo stran ga nariši, na desno stran pa napiši, kaj si postal.

Tim, Kreuzlingen

Lian, Kreuzlingen

Tobias, Baden

Sydney, Baden

Paul, Baden

Niel, Baden

Spoznavanje ljudskega izročila nas popelje v svet naših prednikov

Maša Marty je Slovenka, živeča v Bernu, že vrsto let aktivno sodeluje s slovensko skupnostjo v Švici. Letos je v sodelovanju z učitelji DPS pripravila projekt Miška kaško kuhala in ga predstavila učencem DPS. Več o Maši in projektu, pa si lahko preberete v intervjuju.

Že vrsto let sodeluješ z dopolnilnim poukom slovenščine v Švici in našim učencem predstavljaš slovensko ljudsko izročilo. Kaj te pri tem navdušuje in zakaj to rada delaš?
Zelo rada obiščem in spoznavam učenke in učence dopolnilnega pouka slovenščine, se z njimi pogovarjam in ustvarjam. Navdušujoče je, kako se otroci vključujejo in sodelujejo ter kakšna različna vzdušja se v posameznih skupinah ustvarjajo. V nekaterih skupinah

radi plešejo, v drugih pojejo, nekateri predvsem radi poslušajo, vsi pa radi sodelujejo in ustvarjajo zvočila, ki smo jih izdelovali.

Po izobrazbi si profesorica glasbe in magistra etnologije. Igraš tudi kakšen instrument?

Igram klavir in kljunasto flavto.

Katera je tvoja najljubša zvrst glasbe in zakaj prav ta?

Mhm, težko bi se odločila za eno zvrst, ko je toliko lepih in meni vsečnih glasb.

Raje poješ, plešeš ali igraš instrument?

Odvisno od trenutnega razpoloženja.

Letos si „potujoči“ projekt poimenovala „Miška kaško kuhala“ in nas z vsebinami obiskala v oddelkih DPS po Švici. Zakaj si se odločila za takšen naslov?

Naslov je po pesmici, ki spremlja prstno igro, zelo priljubljeno v Sloveniji. V Sloveniji se to pesmico otroci velikokrat naučijo med seboj, ali pa jim jo recitirajo ali zapojejo starši ali stari starši, nekateri jo spoznajo v vrtcih. V Švici pa so take možnosti prenosa znanja manjše in zdelo se mi je primerno, da se jo naučijo pri pouku in se nato lahko igrajo doma. Male igrice, ki jih izvajamo s prstki so namreč še posebno priročne, ker imamo malo gledališče vedno s sabo. To so dlan in prstki, ki nas vedno lahko kratkočasijo. Če se naučimo takšnih pesmic lahko nato z njimi in malim prstnim gledališčem zabavamo tudi domače.

Ob tem so delavnice mišljene tudi kot vzpodbuda, da se učenci iz nedejavnih poslušalcev

prek sveta slovenskega izročila vključijo v ustvarjanje in razmišljanje. Prek domišljijskega sveta izročilu dodajo lastno noto, mu s tem podaljšajo življenjsko dobo in ponesejo v prihodnost - prav zanimivo bo opazovati, kaj in česa se bodo otroci spominjali kot odrasli.

Bi lahko na kratko povedala, kaj vse si našim učencem predstavila in jih naučila?

Letos smo se na delavnicah učili ljudski ples, in tako zaplesali v čarobni svet ljudskega izročila, v katerem smo spoznavali živalske pesmi. Naučili smo se pesmico in prstno igro Miška kaško kuhala, pri učenju izdelali papirnat lutko, ki nam je pomagala pri pripovedovanju naučenega. Ponovili pa smo tudi druge pesmi iz živalskega sveta ter izdelali verzijo starega ljudskega otroškega zvočila ali zvočno igračo, ki se oglašča kot brenčanje šmentane muhe. Ob ustvarjanju smo si tako polepšali svet in se tudi veliko pogovarjali.

Ali ti je bilo v naših oddelkih prijetno?

Druženje z otroki je vedno nekaj posebnega, vedno malce drugače, poučno tako zame kot za njih. Izmenjujemo si znanje, misli, ideje in ob so-ustvarjanju zgradimo skupaj vedno nekaj novega.

Ali te glasba spremlja že celo življenje?

Ja, kar pomnim sem bila obdana z glasbo,

ampak saj to je verjetno večina, le da smo se nekateri odločili, da njej posvetimo malce več časa in se z njo bolj ukvarjamo.

Katero ljudsko pesem bi po tvojem moral znati vsak Slovenec?

Tisto, ki so mu jo peli in predali starši ali pa stari starši, mogoče pa tudi sosed, prijatelj, prijateljica ... predvsem pa tisto pesmico (lahko je tudi pripovedka, rek, uganka, molitev), ki mu je najlepša in ima zato pri posamezniku poseben pomen.

Zakaj meniš, je pomembno poznavanje slovenskega ljudskega izročila?

Slovenski prostor tvori tako slovenski jezik kot tudi kultura, ki se je oblikovala skozi čas na Slovenskem. Le poznavanje jezika enega prostora ni dovolj, da ta prostor usvojimo in poznamo, občutimo kot znan, mogoče celo domač prostor. Slovenci se radi pohvalimo, da ima kultura za nas prav poseben zgodovinski in družbeni pomen. Del tega je tudi ljudsko izročilo, ki prispeva, da je slovenska kultura, ki jo danes poznamo, taka kot je. Spoznavanje vsaj delčka slovenskega ljudskega izročila nas tako pelje v svet naših prednikov in nam pušča odprta vrata v deželo iz katere smo prišli in s katero še vedno želimo biti povezani.

Pripravila Anja Dobrovč

Vse to sem jaz

VSE TO SEM JAZ

Ime: ALVA

Kako me kličejo: _____

Najljubša barva: VSE HAVRIČNE BARVE

Najljubša žival: TIGER

Zakaj?: KAR TAKO

Najljubše prevozno sredstvo: VLAK

Najljubša risanka/film: RUŠA PEPA

Moji prijatelji so: FELIA, IVA, EMIL, EELIA

Najljubša hrana in pijača: LAZANJA & PALAČINKE

Najljubši šport: TEK

Jaz sem: OTROK, NEKA, SLOVENKA

Najljubša slika:

VSE TO SEM JAZ

Ime: ZALA

Kako me kličejo: ŽABICA, MIŠKA, ZALKA

Najljubša barva: ZLATA

Najljubša žival: USE

Zakaj?: KER SO MI USE OČIČ

Najljubše prevozno sredstvo: KOLO

Najljubša risanka/film: BEDDINGTON

Moji prijatelji so: HOW TO TRAIN YOUR DRAGON

Najljubša hrana in pijača: LEDENICA, PICA, BOM

Najljubši šport: KUNG FU, BALLET, PLAVANJE

Jaz sem: ZALA, JAHALKAPIAVNKA,
KOLESARKA

Najljubša slika:

TRIJATELJI:

VSE TO SEM JAZ

Ime: JAKOB

Kako me kličejo: TIGRČEK, ŽABICA, JAKOBEK

Najljubša barva: ZELENA

Najljubša žival: PUPKI

Zakaj?: KER POSTANEJO PAGLAUCI IN POTEM ŽABE

Najljubše prevozno sredstvo: VOJAŠKO LETALO

Najljubša risanka/film: BAKUGAN, HARRY POTTER

Moji prijatelji so: NOVAH, NINA, BEN

Najljubša hrana in pijača: DOMBON, TORTE, KOTIMEL

Najljubši šport: PLAVANJE

Jaz sem: _____

VSE TO SEM JAZ

Ime: Filip

Kako me kličejo: Filip, Ramon, Klon

Najljubša barva: ORANŽNA

Najljubša žival: Pigwin

Zakaj?: KER SREŠO HODI

Najljubše prevozno sredstvo: Auto

Najljubša risanka/film: GAUSTR GATE

Moji prijatelji so: ELIAH, ALEX, NIKO, NIKOLAJ, ANTONI

Najljubša hrana in pijača: CHEESE BURGER, TOMER, ČILI

Najljubši šport: PLAVANJE

Jaz sem: VESEL TANTEK

Najljubša slika:

Prireditve in druženja, ki jih v šolskem letu 2022/23 organiziramo učitelji dopolnilnega pouka slovenščine in Združenje staršev Martin Krpan

DAN JEZIKOV 2022, Ženeva

Družinsko kulturno popoldne ter druženje ob jezikovnih dejavnostih bo v soboto, 17. septembra 2022, ob 16. uri v prostorih Stalnega predstavništva pri Uradu Združenih narodov in ostalih mednarodnih organizacijah Ženeva, Rue de Vermont 37-39, 1202 Ženeva s kulturnimi gosti iz Gledališča ZAPIK.

DAN JEZIKOV 2022, Zürich

Družinsko kulturno popoldne ter druženje ob jezikovnih aktivnostih bo v nedeljo, 18. septembra 2022, ob 15. uri v prostorih Pfadiheim Kilchberg, Schlimbergstrasse 37, Kilchberg s kulturnimi gosti iz Gledališča ZAPIK.

TRADICIONALNI SLOVENSKI ZAJTRK 2022

Vseslovenski projekt Tradicionalni slovenski zajtrk bo letos izveden v tretjem tednu v novembru (od 14.-19. novembra 2022) v sodelovanju z Veleposlaništvom RS v Bernu.

MIKLAVŽEVANJE 2022, Ženeva

bo v soboto, 10. decembra 2022 ob 16. uri. Obiskal nas bo Miklavž ter kulturna gostja iz Slovenije, mladinska pisateljica Majda Koren.

MIKLAVŽEVANJE 2022, Zürich

bo v nedeljo, 11. decembra 2022 ob 15. uri. Obiskal nas bo Miklavž ter kulturna gostja iz Slovenije, mladinska pisateljica Majda Koren.

GREGORJEVO 2023, Zürich in Ženeva

bo v soboto, 12. marec 2023 na Veleposlaništvu RS v Bernu. Družili se bomo ob izdelovanju gregorčkov.

SLOVENSKI OTROCI VABIJO 2023, Zürich in Ženeva

Prireditve bo 17. in 18. junija 2023. Podrobnosti sledijo v vabilu.

Prireditve delno sofinancirata Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Vljudno vabljeni!

Na prireditve so vabljeni vse družine, ne glede na to, ali otroci obiskujejo dopolnilni pouk. Vstopnine ni, smo pa zaradi lažje organizacije dogodkov veseli vaših prijav učiteljem ali na e-naslov info.martinkrpan@gmail.com.

Podrobnosti in vabila na dogodke dobite pri učiteljih slovenščine ali na FB strani Martina Krpana (www.facebook.com/martin.krpan.1044).

Pridite, veseli bomo vaše družbe!

Združenje staršev otrok dopolnilnega pouka slovenščine v Švici,
Kneževini Lihtenštajn in na Predariskem

Martin Krpan

info.martinkrpan@gmail.com

Dopolnilni pouk slovenščine

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije v sodelovanju z Zavodom za šolstvo Republike Slovenije za Slovence in njihove potomce organizira ter financira dopolnilni pouk slovenščine v Švici, Kneževini Lihtenštajn in na Predarlskem. Pouk je za udeležence brezplačen in namenjen predšolskim otrokom, osnovnošolcem in srednješolcem ter odraslim, ne glede na stopnjo znanja jezika.

Podrobnejše informacije o dopolnilnem pouku slovenščine so na voljo na spletni strani www.zrss.si/sticisce.

Spoštovani starši in šolarji,

v veselje nam je, če med nami krožijo tudi knjige iz šolske zbirke. Ker nimamo možnosti hraniti knjig v vseh najetih šolskih prostorih, jih lahko dobite v času pouka pri svojih učiteljih.

Kontaktirajte nas, veseli vas bomo!

Anja Dobrovč

Oddelki v AG, BE, BS, BL

✉ dobrovch.dps.ch@gmail.com

Oberentfelden, ponedeljek, 16.30–19.30

Baden, torek, 15.30–19.00

Liestal, sredo, 12.00–14.00

Bern, sredo, 15.30–19.30

Basel, četrtek, 16.00–20.00

Jasmina Lepoša

Oddelki v TG, SG, ZH

✉ jaleposa@yahoo.com

Rapperswil, ponedeljek, 16.45–20.30

Kreuzlingen, torek, 16.00–19.45

Zürich, sredo, 13.30–16.30

Zürich, sredo, 17.30–21.15

Zürich, četrtek, 16.00–19.00

Rajko Tekalec

Oddelki v TG, ZH, LU, ZG, TI,
v AUT, FL

✉ tekalec.rajko@gmail.com

Winterthur, torek, 16.00–20.00

Feldkirch (AUT), sredo, 15.00–18.00

Eschen (FL), sredo, 18.30–19.30

Embrach, četrtek, 16.30–19.00

Rickenbach, petek, 18.30–20.45

Zug, sobota, 8.30–10.00

Luzern, sobota, 11.00–12.30

Ženeva, Ticino, Francija,
na daljavo, sobota 12.30–14.00

